



ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

της

ΜΑΡΙΑΣ ΤΑΤΣΗ

Επιβλέπων Καθηγητής: κ. Νεγκάκης Χρήστος

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στην
Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική

Νοέμβριος 2015

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η σύγχρονη ελεγκτική αποτελεί ένα πεδίο ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, καθώς οι αυξημένες απαιτήσεις πληροφόρησης του επενδυτικού κοινού και οι κανονιστικές απαιτήσεις των ρυθμιστικών και εποπτικών αρχών δημιουργούν ένα πλαίσιο εμβάθυνσης και εξειδίκευσης των υπηρεσιών ελέγχου που ασκείται στις επιχειρήσεις, με σκοπό την παροχή ασφαλών, αξιόπιστων και έγκυρων οικονομικών πληροφοριών. Τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) συνθέτουν ένα ενιαίο ρυθμιστικό πλαίσιο για την αποτύπωση των βασικών αρχών οι οποίες πρέπει να ακολουθούνται από τους επαγγελματίες που είναι επιφορτισμένοι με την ευθύνη της διενέργειας των ελέγχων και προσφέρουν σημαντικά πλεονεκτήματα τόσο για τις διεθνείς ρυθμιστικές αρχές και το επενδυτικό κοινό όσο και για τις ίδιες τις επιχειρήσεις και τις ελεγκτικές εταιρίες. Σκοπός της εργασίας είναι η διερεύνηση της εφαρμογής και της αποτελεσματικότητας των ΔΠΕ στις ασφαλιστικές εταιρίες που δραστηριοποιούνται στην ελληνική αγορά, εξετάζοντας ένα δείγμα 45 επιχειρήσεων του κλάδου.

Λέξεις κλειδιά: ελεγκτική, Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, ασφαλιστικές εταιρίες.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	14
3.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ	14
3.2 ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ.....	16
3.3 ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ.....	17
3.4 ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	18
3.5 Η ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΠΕ.....	20
3.6 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΠΕ.....	21
3.7 Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΠΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	29
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ.....	33
4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	33
4.2 ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑ	34
4.3 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	34
4.4 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	35
4.5 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	35
4.6 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ.....	36
4.7 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ	37

4.8 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΠΑΓΩΓΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ.....	48
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5: ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ.....	50
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	53
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	56

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Κατά τις τελευταίες δεκαετίες, έχει σημειωθεί αξιοσημείωτη πρόοδος όσον αφορά τη διεθνοποίηση των επιχειρήσεων, την ανάπτυξη των αγορών κεφαλαίου και την αναβάθμιση της τεχνολογίας της επικοινωνίας και της πληροφορίας, λαμβάνοντας υπόψη τις επιδράσεις της παγκοσμιοποίησης και της απελευθέρωσης των αγορών. Στο πλαίσιο αυτό, η ανάγκη παροχής αξιόπιστων πληροφοριών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη λήψη αποφάσεων είναι πλέον αδιαμφισβήτητη. Ως εκ τούτου, οι εξωτερικοί ελεγκτές διαδραματίζουν ένα ρόλο κρίσιμης σημασίας στο πεδίο της εύρυθμης λειτουργίας των σύγχρονων οργανισμών, διασφαλίζοντας την αξιοπιστία των οικονομικών πληροφοριών που παρέχονται από τις εταιρίες και συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην ορθολογική κατανομή των επενδυτικών κεφαλαίων.

Ο σύγχρονος ρόλος της ελεγκτικής έγκειται στον έλεγχο των προ δημοσίευσης οικονομικών καταστάσεων των επιχειρήσεων, έτσι ώστε να διασφαλίζεται πως η πληροφόρηση που παρέχεται προς τα ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων εποπτικών αρχών, επενδυτών και λοιπών επαγγελματιών, είναι αξιόπιστη, διαφανής, έγκυρη και αντικειμενική, παρουσιάζοντας παράλληλα μία ακριβοδίκαιη εικόνα της οικονομικής τους πραγματικότητας. Παράλληλα, τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), τα οποία αναπτύχθηκαν σε απόκριση των αναγκών πληροφόρησης του κοινού και διασφάλισης της αξιοπιστίας της παρεχόμενης οικονομικής πληροφόρησης, αποτελούν ένα ενιαίο ρυθμιστικό πλαίσιο για την αποτύπωση των βασικών αρχών οι οποίες πρέπει να ακολουθούνται από τους επαγγελματίες που είναι επιφορτισμένοι με την ευθύνη της διενέργειας των ελέγχων.

Ως ελεγκτική ορίζεται η διαδικασία εκείνη που περιλαμβάνει όλους τους κανόνες, αρχές και ενέργειες που με τη χρήση εργαλείων της οικονομικής επιστήμης, της νομικής και της λογιστικής έχουν σαν στόχο τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων των οργανισμών με απώτερο σκοπό τη διαπίστωση παραλήψεων και λαθών σε αυτές.

Ορίζοντας την ελεγκτική ο Spicer (1978) σημειώνει ότι αποτελεί τη διαδικασία εξέτασης των λογιστικών αποτυπώσεων βιβλίων των επιχειρήσεων, η οποία αποσκοπεί στο να δώσει τη δυνατότητα στους ελεγκτές να βεβαιώσουν ή όχι ότι ο ισολογισμός και τα αποτελέσματα

χρήσης έχουν καταρτιστεί ορθά, έτσι ώστε να αποδίδεται αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης και της κερδοφορίας για την υπό έλεγχο οικονομική περίοδο. Με βάση παλαιότερο ορισμό που αποδίδεται από τον Dicksee (1892), η ελεγκτική περιλαμβάνει όλες εκείνες της διαδικασίες που αποσκοπούν στην εξέταση των λογιστικών εγγραφών που πραγματοποιούνται με σκοπό να διαπιστωθεί αν αντικατοπτρίζουν σωστά και πλήρως τις πράξεις με τις οποίες σχετίζονται.

Παράλληλα ο Τσακλαγκάνος (2005) ορίζει την ελεγκτική ως την επιστήμη με την οποία διενεργούνται λογιστικοί και διαχειριστικοί έλεγχοι με στόχο την εξαγωγή συμπερασμάτων που σχετίζονται με το βαθμό που τα οικονομικά αποτελέσματα των επιχειρήσεων αποτυπώνονται με ειλικρίνεια και ορθότητα, δίνοντας πραγματική εικόνα της αξίας των περιουσιακών στοιχείων, των οικονομικών αποτελεσμάτων και της οικονομικής θέσης τους.

Η ελεγκτική στοχεύει στην ανεξάρτητη εξέταση των οικονομικών καταστάσεων των οικονομικών οντοτήτων που επιτρέπει στον αρμόδιο ελεγκτή να γνωμοδοτήσει στο κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις που καταρτίστηκαν συμφωνούν με τις επιταγές των αποδεκτών πλαισίων χρηματοοικονομικής αναφοράς όπως επί παραδείγματι τα διεθνή ή εθνικά λογιστικά πρότυπα και τις εθνικές νομοθεσίες των χωρών που λειτουργούν οι επιχειρήσεις.

Οι βασικές αρχές της ελεγκτικής, έχουν λάβει αυξημένη προσοχή τα τελευταία χρόνια, ως αποτέλεσμα της διαπίστωσης πως ο σωστός έλεγχος επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τόσο την αποδοτικότητα των επιχειρήσεων όσο και την ικανότητά τους να επιτυγχάνουν τους οργανωσιακούς τους στόχους μακροπρόθεσμα. Αυτές κωδικοποιούνται ως εξής (Holmes,1966):

- ❖ Ο έλεγχος αποτελεί συστηματική και επιστημονική εξέταση των λογιστικών βιβλίων των επιχειρήσεων.
- ❖ Η διενέργεια του ελέγχου πραγματοποιείται από ανεξάρτητο πρόσωπο ή ένωση προσώπων με τα κατάλληλα προσόντα για την ανάληψη της ευθύνης διενέργειάς του.
- ❖ Ο έλεγχος αποτελεί επαλήθευση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από την κατάσταση των αποτελεσμάτων χρήσης και τον ισολογισμό των επιχειρήσεων όπως παρουσιάζονται στις αντίστοιχες οικονομικές καταστάσεις.
- ❖ Ο έλεγχος αποτελεί κριτική επισκόπηση του συστήματος της λογιστικής αποτύπωσης και εσωτερικού ελέγχου των επιχειρήσεων.

- ❖ Ο έλεγχος διενεργείται με τη χρήση των δελτίων, εγγράφων, πληροφοριών και επεξηγήσεων που παρέχονται από τις ίδιες τις επιχειρήσεις.
- ❖ Οι αρμόδιοι ελεγκτές θα πρέπει να βεβαιώνουν την αυθεντικότητα των οικονομικών καταστάσεων και να συντάσσουν την έκθεση με την οποία θα παρουσιάζουν την πραγματική εικόνα των λογιστικών δεδομένων των επιχειρήσεων.
- ❖ Οι ελεγκτές οφείλουν να επιθεωρούν, να συγκρίνουν, να ελέγχουν και να εξετάζουν τις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων με βάση τις διατάξεις της εγχώριας και διεθνούς νομοθεσίας και της σύνδεσης τους με το καταστατικό των επιχειρήσεων προκειμένου να διαπιστωθεί η ορθότητα των βιβλίων και των λογαριασμών.

Από τα παραπάνω, καθίσταται προφανές πως η διενέργεια εμπειριστατωμένου ελέγχου στις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων είναι αναπόσπαστο κομμάτι αυτών στην προσπάθεια να επιτύχουν τους στόχους τους. Είναι, λοιπόν, κοινώς αποδεκτό πως οι συσχετίσεις που αναπτύσσονται μεταξύ των διαδικασιών ελέγχου και της εταιρικής διακυβέρνησης επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό όλα τα είδη της οικονομικής δραστηριότητας και λειτουργίας της επιχείρησης, διαπίστωση που εξηγεί το γεγονός πως αυτές οι αλληλεπιδράσεις αποτελούν πλέον ένα ζήτημα μείζονος σημασίας. Στο πλαίσιο αυτό, όλες οι κατευθύνσεις που παρέχονται διεθνώς από διάφορους οργανισμούς βασίζονται στη διαπίστωση πως η αποτελεσματική αλληλεπίδραση των διαδικασιών ελέγχου και της εταιρικής διακυβέρνησης βελτιώνει την απόδοση των επιχειρήσεων και αποτελεί καίρια πηγή απόκτησης ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος.

Το ΠΑ (2004) επισημαίνει πως οι ελεγκτές (εσωτερικοί και εξωτερικοί) θα πρέπει να βρίσκονται σε μία αμερόληπτη ψυχολογική κατάσταση για τη διασφάλιση της ποιότητας της εργασίας τους, γεγονός που υποδηλώνει πως δε θα πρέπει να εμπλέκονται συναισθηματικά με τον οργανισμό.

Επιπροσθέτως, σύμφωνα με τον Diamond (2002), τα βασικά στοιχεία του ελέγχου είναι τα παρακάτω:

I. Ο σκοπός του ελέγχου, ο οποίος θα πρέπει να καθορίζεται με τυπικό τρόπο από τη νομοθεσία, λαμβάνοντας υπόψη τις νομικές και θεσμικές απαιτήσεις.

II. Το πεδίο της αρμοδιότητας και εξουσίας του, συμπεριλαμβανομένων των εγγυήσεων για την προσβασιμότητα σε υπαλλήλους, έγγραφα, περιουσιακά στοιχεία και άλλες λειτουργίες μίας επιχείρησης

III. Η ευθύνη του ελέγχου για την εξέταση και την αναφορά των οικονομικών και μη οικονομικών ζητημάτων της επιχείρησης, συμπεριλαμβανομένων της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της οικονομικότητας των λειτουργιών.

Ένα σύστημα ελέγχου για να επιτελεί τις παραπάνω λειτουργίες θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από ορισμένα στοιχεία. Σύμφωνα με την επιτροπή ΠΑ (2004), τα στοιχεία αυτά είναι: (1) το περιβάλλον του ελέγχου, το οποίο καθορίζεται από την εταιρική κουλτούρα και το πλαίσιο της εταιρικής διακυβέρνησης, (2) η αξιολόγηση των κινδύνων, η οποία θα πρέπει να συνάδει με τη φύση του ελέγχου, ο οποίος με τη σειρά του μπορεί να είναι προληπτικός, κατασταλτικός ή απλά υποστηρικτικός, (3) οι ελεγκτικές διαδικασίες και τα σημεία ελέγχου, τα οποία θα πρέπει να καθορίζονται με σαφήνεια και να γίνονται αποδεκτά από τα διοικητικά στελέχη (4) η πληροφόρηση και επικοινωνία, η οποία αφορά τις λειτουργίες της εσωτερικής επικοινωνίας διασφαλίζοντας την προσβασιμότητα του εσωτερικού ελεγκτή στην απαραίτητη πληροφόρηση και τα σχετικά εταιρικά έγγραφα, και (5) η παρακολούθηση, η οποία αποσκοπεί στον εντοπισμό και διόρθωση πιθανών λαθών, ελλείψεων ή ανεπαρκειών του συστήματος ελέγχου.

Τα ΔΠΕ προσφέρουν σημαντικά πλεονεκτήματα για τους επενδυτές, τις διεθνείς ρυθμιστικές αρχές, τις ελεγκτικές εταιρίες και, φυσικά, τις ίδιες τις επιχειρήσεις. Επιπλέον, δεδομένης της αυξημένης αναγνώρισης αυτής της συμβολής τους, το πεδίο εφαρμογής τους έχει διευρυνθεί τα τελευταία χρόνια, παρέχοντας πολύτιμες υπηρεσίες στους αρμόδιους λήψης επιχειρησιακών και άλλου είδους αποφάσεων. Η αυξανόμενη σημασία που αποδίδεται στο έργο της σύγχρονης ελεγκτικής επιβεβαιώνεται και από την αποδοχή των ΔΠΕ σε όλον τον κόσμο. Στην Ελλάδα, τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα βασίζονται σε προδιαγραφές διεθνούς παραδοχής, στοχεύοντας στην υποστήριξη των ελεγκτών, ώστε αυτοί να είναι σε θέση να επιτελούν το έργο τους με τρόπο επαρκή, δίκαιο και αντικειμενικό.

Η παρούσα εργασία στοχεύει στη διερεύνηση της εφαρμογής των ΔΠΕ από τις ελληνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον κλάδο παροχής ασφαλιστικών υπηρεσιών, με σκοπό να εξαχθούν χρήσιμα συμπεράσματα σχετικά με την οργάνωση του συστήματος

ελέγχου, τα επιμέρους διαρθρωτικά του χαρακτηριστικά και την αποτελεσματικότητα των ΔΠΕ, βάσει των προσδοκιών των επιχειρήσεων, παρουσιάζοντας παράλληλα το θεωρητικό πλαίσιο που διέπει τα ΔΠΕ και το σύγχρονο ελεγκτικό έργο.

Τα ερευνητικά ερωτήματα τα οποία καλείται να απαντήσει η μελέτη είναι τα κάτωθι:

- 1) Σε τι βαθμό οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις εφαρμόζουν τα ΔΠΕ;
- 2) Κατά πόσο τηρούνται οι απαραίτητες διαδικασίες για την αποτελεσματική εφαρμογή των ΔΠΕ από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις;
- 3) Ποιος ο βαθμός συμμόρφωσης των επιχειρήσεων με τα διεθνή πρότυπα ελέγχου;
- 4) Τι προσδοκούν οι επιχειρήσεις από τη διαδικασία εφαρμογής των ΔΠΕ;
- 5) Πώς αξιολογούν οι επιχειρήσεις τα αποτελέσματα τα οποία λαμβάνουν μέσω της διαδικασίας εφαρμογής των ΔΠΕ;

Για την επίτευξη αυτού του ερευνητικού σκοπού κατασκευάστηκε και μοιράστηκε ειδικό ερωτηματολόγιο σε 45 εταιρίες του ασφαλιστικού κλάδου που δραστηριοποιούνται στην ελληνική αγορά και, ακολούθως, τα δεδομένα επεξεργάστηκαν στατιστικά.

Η δομή της παρούσας εργασίας έχει ως εξής: στο πρώτο κεφάλαιο παρουσιάζεται το θεωρητικό πλαίσιο της ελεγκτικής, στο δεύτερο κεφάλαιο επιχειρείται μία επισκόπηση της σχετικής ερευνητικής βιβλιογραφίας, στο τρίτο κεφάλαιο αναφέρεται το θεσμικό πλαίσιο των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου, στο τέταρτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η μεθοδολογία της έρευνας και αναλύονται τα αποτελέσματά της και τέλος στο πέμπτο και τελευταίο κεφάλαιο καταγράφονται τα συμπεράσματα, οι περιορισμοί και οι προτάσεις για μελλοντική έρευνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Η εφαρμογή των ΔΠΕ αποτελεί ένα ζήτημα που τυγχάνει ευρείας αναγνώρισης ως προς τη σημαντικότητά του στη σύγχρονη ερευνητική βιβλιογραφία, δεδομένου ότι υπάρχει ανάγκη εύρυθμης λειτουργίας των σύγχρονων οργανισμών και παράλληλης ενίσχυσης της αξιοπιστίας τους, ως προς τις σχέσεις τους με τις υπόλοιπες ενδιαφερόμενες μονάδες της αγοράς, όπως είναι οι επενδυτές, το κράτος, οι προμηθευτές και οι πελάτες.

Οι Kruger *et al.*,(2002) εξετάζουν την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής των ΔΠΕ σε σχέση με τις τεχνικές διενέργειας εσωτερικού ελέγχου μέσω της τεχνικής Data Envelopment Analysis (DEA) σε μια επιχείρηση, βάσει της αποτελεσματικότητας των ελέγχων που διενεργούνται. Σύμφωνα με την τεχνική αυτή, οι ερευνητές χρησιμοποιούν εισροές (ώρες ανά μήνα διαθέσιμες για τις διαδικασίες του εσωτερικού ελέγχου, κόστος του ελέγχου ανά μήνα, αριθμός υπαλλήλων που εργάζονται στον εκάστοτε έλεγχο, πραγματικές ώρες για την ολοκλήρωση του ελέγχου) και εκροές (ευρήματα ελέγχου, βαθμολόγηση ελέγχου, βαθμός ικανοποίησης από τα αποτελέσματα του ελέγχου) του εσωτερικού ελέγχου σε σχέση με την ποιότητα των αναφορών των εξωτερικών ελεγκτών, καταδεικνύοντας πως οι σημαντικότερες μεταβλητές που καθορίζουν την αποτελεσματικότητα του ελέγχου είναι ο σχεδιασμός του προϋπολογισμού και του χρονοδιαγράμματος για τις ελεγκτικές διαδικασίες, ο έλεγχος των προκαθορισμένων ωρών που δαπανώνται για κάθε έλεγχο, η εμπειρία των ελεγκτών και η πολιτισμική ποικιλομορφία για ορισμένους τύπους ελέγχου, και, τέλος, οι διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας για την τελική αναφορά του ελέγχου. Οι ερευνητές διαπιστώνουν ότι η εφαρμογή των ΔΠΕ ευνοεί σε σημαντικό βαθμό την αποτελεσματικότητα τόσο των εξωτερικών όσο και των εσωτερικών ελέγχων βελτιώνοντας την αποτελεσματικότητα της παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων.

Σε περισσότερο θεωρητικό επίπεδο, οι Bota-Avram & Palfi (2009) διερευνούν βιβλιογραφικά τους καταλληλότερους τρόπους για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των ΔΠΕ στους σύγχρονους οργανισμούς, σημειώνοντας, αρχικά, πως βάσει των μεγαλύτερων οργανισμών που δραστηριοποιούνται στις ΗΠΑ και τον Καναδά, οι σημαντικότερες μεταβλητές που πρέπει να αξιολογούνται είναι το ποσοστό των ολοκληρωμένων ελέγχων βάσει των ΔΠΕ, το χρονικό διάστημα που

διαρκεί ένας έλεγχος από τη στιγμή της έναρξής του μέχρι την έκδοση της τελικής αναφοράς, το χρονικό διάστημα επίλυσης των προβλημάτων και ανεπαρκειών που εντοπίστηκαν από τον έλεγχο και, τέλος, η χρήση των αποτελεσμάτων του ελέγχου για τις πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται από την επιχείρηση.

Οι ερευνητές, επίσης, σημειώνουν πως δύο καθοριστικοί παράγοντες της αποτελεσματικότητας των ελέγχων των οικονομικών καταστάσεων των οργανισμών βάσει των ΔΠΕ είναι η αξιολόγηση της πιστοποίησης των ελεγκτών, καθώς και η περιοδική αξιολόγηση της αποδοτικότητας των διαδικασιών του ελέγχου.

Επιπλέον, οι Popescu & Omran (2011) τονίζουν πως η αποτελεσματικότητα του ελέγχου βάσει ΔΠΕ είναι κρίσιμης σημασίας για την επίτευξη των οργανωσιακών στόχων, μέσω της συνεχούς αξιολόγησης και συστημικής μεθοδολογικής προσέγγισης των διαδικασιών διαχείρισης των επιχειρησιακών κινδύνων, η οποία σχετίζεται επίσης με την ευθύνη και αρμοδιότητα της ηγεσίας, την αποδοτικότητα της ανώτατης διοίκησης και την ανταγωνιστική θέση της επιχείρησης σύμφωνα με την ανεκτικότητά της στους κινδύνους. Συνεπώς, οι ερευνητές σημειώνουν πως η εφαρμογή ενός συστήματος διαχείρισης κινδύνων όπως αυτό που επιτάσσουν τα ΔΠΕ παρέχει σημαντικά πλεονεκτήματα για την αποτελεσματικότητα του ελέγχου, καθώς διασφαλίζει τους στόχους του ελέγχου και την εφαρμογή ενός αποτελεσματικού και ευνοϊκού για την επιχείρηση συστήματος ελέγχου. Ωστόσο, οι Popescu & Omran (2011) τονίζουν πως κατά τη σχεδίαση και εφαρμογή ενός συστήματος διαχείρισης κινδύνων θα πρέπει να λαμβάνεται σοβαρά υπόψη το ζήτημα της μεροληψίας που προκύπτει από τις ποσοτικές μεταβλητές των κινδύνων, ενώ οι εσωτερικοί ελεγκτές θα πρέπει να ακολουθούν τα πρότυπα και τις κατευθυντήριες γραμμές που τους παρέχονται από το εκάστοτε κανονιστικό σύστημα, και να είναι κατάλληλα εκπαιδευμένοι, ώστε να είναι σε θέση να εντοπίζουν τους κινδύνους και να θέτουν προτεραιότητες αντιμετώπισής τους.

Ακόμη, οι Schockaert & Houyoux (2007), δημοσίευσαν το άρθρο με τίτλο “International Standards on Auditing within the European Union”, σχετικά την εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου για όλους τους θεσμοθετημένους ελέγχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο εν λόγω άρθρο γίνεται αναφορά στη σημαντικότητα των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου και παρουσιάζεται διαχρονικά η εξέλιξή τους από την πρώτη έκδοση προτύπων έως σήμερα. Η κατάληξη της εν λόγω ιστορικής αναδρομικής στα πλαίσια του προγράμματος διαφάνειας είναι η έκδοση οδηγίας σύμφωνα με την οποία τα εθνικά κράτη θα έπρεπε σε

συγκεκριμένο χρόνο να ενσωματώσουν στο εθνικό τους δίκαιο τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου, καθώς το γεγονός αυτό θα συνέβαλλε σε μεγάλο βαθμό στην καταπολέμηση της απάτης και στην αποφυγή οικονομικών κατά βάση εγκλημάτων και σκανδάλων μέσω της τυποποίησης της ελεγκτικής διαδικασίας και της αποτύπωσης των ελεγκτικών κανόνων σε ένα ενιαίο και ομοιόμορφο πλαίσιο κανόνων και αρχών, δηλαδή μέσω της εφαρμογής των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου.

Τέλος, οι Moorthy *et al.*, (2011) διερευνούν το ρόλο της τεχνολογίας της πληροφορίας για την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου, η οποία επηρεάζει με κρίσιμο τρόπο τις αντίστοιχες διαδικασίες εφαρμογής των ΔΠΕ, τονίζοντας πως η παγκόσμια τάση υιοθέτησης από την πλευρά των επιχειρήσεων Πληροφοριακών Συστημάτων (ΠΣ) παρέχει ένα περισσότερο ελεγχόμενο επιχειρησιακό περιβάλλον για την εκτέλεση και εφαρμογή των ελεγκτικών διαδικασιών. Οι ερευνητές καταδεικνύουν πως τα ΠΣ επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου αναφορικά με το περιβάλλον ελέγχου, τη διαχείριση των κινδύνων, τις ενέργειες του ελέγχου, την επάρκεια της πληροφόρησης, την επικοινωνία και την παρακολούθηση του ελέγχου, παρέχοντας παράλληλα τις απαραίτητες κατευθυντήριες γραμμές για την αξιολόγηση των εφαρμοζόμενων ελεγκτικών τεχνικών. Σημειώνεται ότι η σωστή εφαρμογή των ΔΠΕ περνάει μέσα από τη χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών συστημάτων και μέσων. Επιπλέον, αναφέρουν πως η τεχνολογία, τα ΠΣ και τα συστήματα Ηλεκτρονικής Διαχείρισης Δεδομένων (Electronic Data Processing – EDP) συνεισφέρουν στην αποτελεσματικότητα του ελέγχου, καθώς επηρεάζουν την επιχειρησιακή λειτουργία και τις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Ωστόσο, οι Moorthy *et al.*, (2011) τονίζουν πως η χρήση της τεχνολογίας για τον έλεγχο ενέχει κάποιους κινδύνους, καθώς αυτή δεν μπορεί να αντικαταστήσει τη διαπροσωπική επικοινωνία μεταξύ των ατόμων που εμπλέκονται στον έλεγχο.

Εξετάζοντας όλες τις παραπάνω μελέτες καθώς και τα αποτελέσματα των ερευνών που έχουν διενεργηθεί στη διάρκεια του χρόνου, εξάγεται το συμπέρασμα πως η εφαρμογή των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου σε παγκόσμιο επίπεδο και η ένταξή τους στο εκάστοτε θεσμικό και εγχώριο πλαίσιο αναφοράς, προσθέτει αξία στον έλεγχο των επιχειρήσεων και των οικονομικών καταστάσεων συνεισφέροντας στην ορθολογική, δίκαιη και σωστή παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων, απαλλαγμένων από τυχόν λάθη και ανακρίβειες. Συνοπτικά, η εφαρμογή των ΔΠΕ ευνοεί σε σημαντικό βαθμό την

αποτελεσματικότητα τόσο των εξωτερικών όσο και των εσωτερικών ελέγχων βελτιώνοντας την αποτελεσματικότητα της παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

3.1 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

Έλεγχος Οικονομικών Καταστάσεων

Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων είναι η εξέταση των οικονομικών αποτελεσμάτων των εταιριών, όπως αυτές περιγράφονται από το διοικητικό συμβούλιο. Αυτός ο τύπος ελέγχου καλύπτει συνήθως το βασικό σύνολο των οικονομικών καταστάσεων όπως ο Ισολογισμός, η Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης, η Κατάσταση των Ταμειακών Ροών, η Κατάσταση Μεταβολών των Ιδίων Κεφαλαίων καθώς και τις σημειώσεις επί των οικονομικών καταστάσεων.

Ο έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων στοχεύει να προσδιορίσει:

- Το βαθμό που τα οικονομικά στοιχεία των επιχειρήσεων έχουν καταρτισθεί σωστά, καθώς και το βαθμό συμφωνίας των οικονομικών καταστάσεων μεταξύ τους
- Το βαθμό που οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων εναρμονίζονται με την τρέχουσα νομοθεσία καθώς και τα διεθνή λογιστικά πρότυπα
- Το βαθμό που οι οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων στο τέλος του οικονομικού έτους καθώς και το βαθμό σωστής αποτύπωσης των αποτελεσμάτων τους και των ταμειακών ροών για το οικονομικό έτος.

Λειτουργικός έλεγχος

Ο λειτουργικός έλεγχος περιλαμβάνει τη συστηματική επισκόπηση των δραστηριοτήτων ενός οργανισμού, ή μέρος τους, σε σχέση με την αποτελεσματική και αποδοτική χρήση των πόρων του. Ο σκοπός του λειτουργικού έλεγχου είναι:

- ❖ Η αξιολόγηση των επιδόσεων του οργανισμού
- ❖ Ο εντοπισμός των τομέων προς βελτίωση
- ❖ Η ανάπτυξη προτάσεων για βελτίωση της απόδοσης

Ο λειτουργικός έλεγχος έχει αποκτήσει μεγάλη σημασία τα τελευταία χρόνια, και είναι εμφανές ότι η τάση αυτή θα συνεχιστεί. Η διαδικασία αναδιαρθρώσεων στις επιχειρήσεις καθώς και η παγκοσμιοποίηση των αγορών και η πολυεθνικοποίηση των επιχειρήσεων ή η συρρίκνωση άλλων επιβάλλει τον ενδελεχή έλεγχο της αποδοτικότητας τους.

Δικανικός έλεγχος

Ο δικανικός έλεγχος ορίζεται ως η εφαρμογή διαδικασιών ελέγχου σε καταστάσεις που η φύση τους είναι νομική. Εφαρμόζεται για την εξακρίβωση ύπαρξης απάτης από τις επιχειρήσεις και για την αποφυγή οικονομικών κατά βάση εγκλημάτων από μέρους τους

Ο δικανικός έλεγχος χρησιμοποιείται από εταιρείες, κρατικούς φορείς, λογιστικά γραφεία επιχειρήσεις συμβούλων και έρευνας για την ανίχνευση, διερεύνηση και την αποτροπή απατών από τους εργαζομένους. Μερικά παραδείγματα περιπτώσεων όπου έχει εφαρμογή ο δικανικός έλεγχος είναι:

- ❖ Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών συναλλαγών που αφορούν τη μη εξουσιοδοτημένη μεταβίβαση μετρητών μεταξύ επιχειρήσεων
- ❖ Η ανασύνταξη ατελών λογιστικών βιβλίων για το διακανονισμό ασφαλιστικής απαίτησης από την αποτίμηση αποθεμάτων.
- ❖ Η διαπίστωση δραστηριοτήτων νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.
- ❖ Η ανίχνευση και ταυτοποίηση κεφαλαίων ή περιουσιακών στοιχείων που προέρχονται από απάτη.
- ❖ Η ταυτοποίηση των στοιχείων δραστών σε περιπτώσεις υπεξαίρεσης περιουσιακών στοιχείων.

Έλεγχος συμμόρφωσης

Ο έλεγχος συμμόρφωσης καθορίζει το βαθμό στον οποίο οι κανόνες, οι πολιτικές, οι νομοθετικές ρήτρες και κανονισμοί ακολουθούνται από την οικονομική οντότητα που ελέγχεται. Επί παραδείγματι, μια εταιρεία μπορεί να ελεγχθεί για να προσδιοριστεί αν οι εταιρικοί κανόνες και οι πολιτικές που έχουν τεθεί από τη διοίκηση ακολουθούνται από τα διάφορα τμήματα εντός του οργανισμού, ενώ άλλο παράδειγμα είναι η εξέταση των φορολογικών δηλώσεων ιδιωτών και επιχειρήσεων από την εφορία για τη συμμόρφωση με τους φορολογικούς νόμους.

3.2 ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί μια ανεξάρτητη λειτουργία αξιολόγησης ενός οργανισμού με σκοπό την εξέταση και ορθή αποτύπωση των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων του (IIA, 1978). Σε μεταγενέστερη διατύπωση το International Institute of Auditing, IIA (1999) ορίζει τον εσωτερικό έλεγχο σαν μια ανεξάρτητη και αντικειμενική δραστηριότητα διασφάλισης της ποιότητας και παροχής συμβουλών, σχεδιασμένη έτσι ώστε να προσθέτει αξία στους οργανισμούς και να βελτιώνει τις λειτουργίες τους. Η συγκεκριμένη διαδικασία βοηθάει τους οργανισμούς να επιτυγχάνουν τους στόχους τους, αναδεικνύει μια συστηματική και πειθαρχημένη προσέγγιση για την αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας των κινδύνων που προκύπτουν από τις διαδικασίες διαχείρισης, ελέγχου και διακυβέρνησης. Εξ άλλου ο Sawyer (2003) ορίζει τον εσωτερικό έλεγχο ως μια συστηματική και αντικειμενική αξιολόγηση των λειτουργιών των επιχειρήσεων από εσωτερικούς ελεγκτές που στοχεύει να προσδιορίσει αν:

1. Οι οικονομικές και λειτουργικές πληροφορίες που παρέχουν οι επιχειρήσεις είναι ακριβείς και αξιόπιστες
2. Οι κίνδυνοι στις επιχειρήσεις εντοπίζονται και ελαχιστοποιούνται
3. Οι εξωτερικοί κανονισμοί εφαρμόζονται με βάση τις εσωτερικές πολιτικές και διαδικασίες που ακολουθούνται
4. Τα κριτήρια λειτουργίας που τίθενται από τη διοίκηση πληρούνται
5. Οι πόροι χρησιμοποιούνται αποτελεσματικά και
6. Οι στόχοι των επιχειρήσεων επιτυγχάνονται

Παράλληλα, η επιτροπή COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission – COSO, 1992) ορίζει ότι : «ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί μία διαδικασία που παρέχει τα εφόδια και τα στοιχεία για την ανταπόκριση μίας επιχείρησης σε κινδύνους που απορρέουν από το επιχειρησιακό, οικονομικό και θεσμικό της περιβάλλον».

Ο εσωτερικός έλεγχος των επιχειρήσεων διενεργείται από το αντίστοιχο τμήμα (Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου) το οποίο αξιολογεί κατά πόσον τα συστήματα οικονομικής διαχείρισης είναι διαφανή και συμμορφώνονται με τους κανόνες της νομιμότητας, της κανονικότητας, της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας.

Ο εσωτερικός έλεγχος ασκείται πάνω σε όλες τις δραστηριότητες των επιχειρήσεων με βάση συγκεκριμένα βήματα και διαδικασίες. Το πρώτο στάδιο του εσωτερικού ελέγχου περιλαμβάνει τον προσδιορισμό των διαδικασιών που θα ακολουθηθούν. Το δεύτερο στάδιο την εφαρμογή του ελέγχου και τη συλλογή όλων των πληροφοριών που προκύπτουν από αυτόν. Το τρίτο στάδιο του εσωτερικού ελέγχου περιλαμβάνει τη σύνταξη πλήρους αναφοράς για τα αποτελέσματα του ελέγχου και το τέταρτο στάδιο την παροχή προτάσεων για την εξεύρεση και την εφαρμογή λύσεων.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι ο εσωτερικός έλεγχος αποτελεί πολυσύνθετη διαδικασία η οποία απαιτεί την παροχή πλήρους πληροφόρησης προς τους εσωτερικούς ελεγκτές. Εξαιρετικά σημαντικά στοιχεία για την επιτυχία του εσωτερικού ελέγχου είναι η αντικειμενικότητα και η πλήρης αμεροληψία των εσωτερικών ελεγκτών ώστε να μην υπονομεύεται η αξιοπιστία του ελέγχου και αυτός να οδηγεί στην παροχή πραγματικής πληροφόρησης προς τη διοίκηση των επιχειρήσεων.

3.3 ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Σκοπός του εξωτερικού ελέγχου είναι η αποτύπωση άποψης από ανεξάρτητο των επιχειρήσεων φορέα ή πρόσωπο σχετικά με την επάρκεια, σαφήνεια και ορθότητα των χρηματοοικονομικών τους καταστάσεων καθώς και σχετικά με την εναρμόνιση τους με τα εγχώρια και Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα. Ο εξωτερικός έλεγχος των επιχειρήσεων ορίζεται ως: «Η περιοδική εξέταση των λογιστικών βιβλίων και οικονομικών στοιχείων των επιχειρήσεων που πραγματοποιείται από ανεξάρτητο με την επιχείρηση τρίτο άτομο (εξωτερικός ελεγκτής), με στόχο τη διαπίστωση και την εξασφάλιση ότι αυτά έχουν τηρηθεί σωστά, είναι ακριβή και συμμορφώνονται με τις υπάρχουσες έννοιες, αρχές, λογιστικά πρότυπα και νομικές απαιτήσεις παρέχοντας αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής κατάστασης των οργανισμών» .

Οι βασικές λειτουργίες του εξωτερικού ελέγχου είναι:

- ❖ Ο προσδιορισμός όλων εκείνων των στοιχείων που παρουσιάζουν λογική πιθανότητα να προκαλούν ουσιώδεις ανακρίβειες στις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων.

- ❖ Ο σχεδιασμός και η εκτέλεση συγκεκριμένων πρακτικών για τη διαπίστωση ύπαρξης τυχόν ανακρίβειών σε αυτές.
- ❖ Ο έλεγχος της αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου.

Για τη διενέργεια του εξωτερικού ελέγχου είναι απαραίτητα μια σειρά χαρακτηριστικά τα οποία θα πρέπει να διέπουν τους εξωτερικούς ελεγκτές ώστε να εξασφαλίζονται οι σκοποί του ελέγχου (Malan et al., 1984). Αρχικά, απαραίτητη κρίνεται η ύπαρξη της έννοιας της ανεξαρτησίας, με τους εξωτερικούς ελεγκτές να μη συνδέονται σε κανένα βαθμό με την επιχείρηση την οποία ελέγχουν ώστε να διασφαλίζεται η αμεροληψία του ελέγχου. Παράλληλα, ο διενεργών τον έλεγχο θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από ακεραιότητα εστιάζοντας απρόσκοπτα στην τήρηση των καθηκόντων, ενώ απαραίτητη είναι επίσης η αντικειμενικότητα από μέρους του ώστε να καταλήγει σε σαφή συμπεράσματα με βάση τα ευρήματα που προκύπτουν μέσα από την καθεαυτό διαδικασία του ελέγχου χωρίς να προβαίνει σε υποκειμενικές κρίσεις. Επιπλέον, οι εξωτερικοί ελεγκτές πρέπει να πληρούν τα κατάλληλα επαγγελματικά προσόντα, έχοντας αποκτήσει την απαιτούμενη ικανότητα και την αναγκαία εμπειρία για τη διενέργεια αντίστοιχων ελέγχων και να εκτελούν το έργο τους με βάση συγκεκριμένο προγραμματισμό και δείχνοντας τη δέουσα επιμέλεια. Τέλος, απαραίτητη από μέρους των εξωτερικών ελεγκτών είναι η εμπιστευτικότητα των στοιχείων και δεδομένων που τους παρέχονται αλλά και η παρακολούθηση της εγχώριας και διεθνούς νομοθεσίας περί εξωτερικών ελέγχων και ειδικότερα των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου όπως αυτά έχουν προσδιορισθεί.

3.4 ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Οι διαδικασίες του εσωτερικού και του εξωτερικού ελέγχου αποτελούν δύο διακριτές λειτουργίες, σαφώς διαφοροποιημένες, αλλά που χαρακτηρίζονται επίσης από ορισμένες σχέσεις αλληλοσύνδεσης. Ο συντονισμός των δραστηριοτήτων του εσωτερικού ελέγχου και της εξωτερικής ελεγκτικής δραστηριότητας είναι πολύ σημαντική από δύο απόψεις. Αφενός η συνεργασία εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών παρέχει τη δυνατότητα στους δεύτερους να αυξάνουν την αποτελεσματικότητα του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων, ενώ αφετέρου η επαλήθευση του εσωτερικού ελέγχου διαμέσου της εξωτερικής ελεγκτικής διαδικασίας επιβεβαιώνει τα πορίσματα που προέκυψαν (Haronatal., 2004).

Οι βασικές ομοιότητες που μπορούν να εντοπιστούν μεταξύ των εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου είναι:

- Τόσο οι εσωτερικές όσο και εξωτερικές ελεγκτικές διαδικασίες διέπονται από ένα σύνολο διεθνών πρότυπων. Αυτά τα σύνολα διεθνών πρότυπων περιλαμβάνουν επαγγελματικά πρότυπα καθώς και τον αντίστοιχο κώδικα δεοντολογίας.
- Η αποτύπωση του ρίσκου είναι σημαντικό στοιχείο τόσο στη διαδικασία του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού ελέγχου.
- Απαραίτητη κρίνεται η ανεξαρτησία τόσο για τους εσωτερικούς όσο και για τους εξωτερικούς ελεγκτές.
- Και οι δύο λειτουργίες βασίζονται στη συνεργασία μεταξύ των εσωτερικών και εξωτερικών ελεγκτών.
- Και για τις δύο λειτουργίες, τα αποτελέσματα των διαδικασιών του ελέγχου παρουσιάζονται μέσα από τις εκθέσεις ελέγχου.

Όσον αφορά τις βασικές διαφορές μεταξύ των λειτουργιών εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου αυτές είναι:

Κριτήριο	Εσωτερικός έλεγχος	Εξωτερικός έλεγχος
Θέση στον οργανισμό	Αποτελούν μέρος του οργανισμού. Το αντικείμενο τους καθορίζεται από επαγγελματικά πρότυπα, το διοικητικό συμβούλιο της επιχείρησης, το τμήμα διοίκησης προσωπικού. Αναφέρονται στη διοίκηση της επιχείρησης	Δεν αποτελούν μέρος του οργανισμού. Αναφέρονται στη διοίκηση της επιχείρησης και τους κρατικούς φορείς
Αντικείμενο	Υπηρετεί τον οργανισμό βοηθώντας τον να πετύχει τους στόχους του, να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα, να διαχειριστεί κινδύνους, να βελτιώσει τις διαδικασίες εταιρικής διακυβέρνησης .	Παροχή ανεξάρτητης κρίσης για την ορθότητα των οικονομικών καταστάσεων του οργανισμού
Ανεξαρτησία	Ο εσωτερικός ελεγκτής είναι ανεξάρτητος από τις διαδικασίες του ελέγχου	Ο εξωτερικός ελεγκτής είναι ανεξάρτητος από την υπό έλεγχο επιχείρηση
Εφαρμογή των διαδικασιών ελέγχου	Ο εσωτερικός έλεγχος καλύπτει όλες τις λειτουργίες του οργανισμού	Ο εξωτερικός έλεγχος καλύπτει μόνο τις λειτουργίες που έχουν συνεισφέρει στη διαμόρφωση των οικονομικών αποτελεσμάτων του οργανισμού.
Συχνότητα του ελέγχου	Συνεχής	Στο τέλος κάθε χρήσης
Προσέγγιση της απάτης	Ο εσωτερικός έλεγχος καλύπτει την	Ο εξωτερικός έλεγχος καλύπτει την

	ανίχνευση απάτης για όλες τις λειτουργίες του οργανισμού	ανίχνευση απάτης μόνο οικονομικής φύσεως
--	--	--

3.5 Η ΧΡΗΣΙΜΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΠΕ

Τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου αποτελούν το ρυθμιστικό πλαίσιο και την αποτύπωση των βασικών αρχών υπό τις οποίες είναι υποχρεωμένοι να λειτουργούν οι επιφορτισμένοι με την ευθύνη της διενέργειας των ελέγχων. Τα ΔΠΕ καθορίζονται από τη Διεθνή Επιτροπή Ελεγκτικών Πρακτικών (IAPC). Η συγκεκριμένη επιτροπή ανήκει στο Συμβούλιο της Διεθνούς Ομοσπονδία Λογιστών (IFAC), που ιδρύθηκε το 1977 και εδρεύει στη Νέα Υόρκη που αντιπροσωπεύει περισσότερους από 2 εκατομμύρια λογιστές σε περισσότερες από 100 χώρες. Η IAPC εκδίδει πρότυπα σχετικά με τον έλεγχο και συναφείς υπηρεσίες, προκειμένου να βελτιωθεί ο βαθμός ομοιομορφίας των ελεγκτικών πρακτικών και συναφών υπηρεσιών σε όλο τον κόσμο.

Η εμπιστοσύνη των επενδυτών είναι θεμελιώδης για την αποτελεσματική λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών παγκοσμίως και συμβάλλει στην οικονομική ανάπτυξη και τη σταθερότητα σε όλο τον κόσμο. Το επενδυτικό κοινό είναι απαραίτητο να γνωρίζει ότι οι οικονομικές πληροφορίες στις οποίες βασίζει τις αποφάσεις της κατανομής των κεφαλαίων του είναι αληθινές και αξιόπιστες. Οι έλεγχοι και η σύνταξη ελεγκτικών εκθέσεων για τις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων, είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη του στόχου αυτού. Ως εκ τούτου και οι εξωτερικοί ελεγκτές διαδραματίζουν ζωτικό ρόλο στην κατεύθυνση αυτή ενισχύοντας την αξιοπιστία των οικονομικών πληροφοριών που παρέχονται από τις εταιρείες, παρέχοντας βεβαιότητα σχετικά με την αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων.

Η ταχεία ανάπτυξη των παγκόσμιων αγορών έδωσε νέα έμφαση στην ανάγκη ανάπτυξης Διεθνών Ελεγκτικών Πρότυπων. Καθώς οι διεθνείς επενδύσεις γίνονται όλο και πιο συχνές, η χρήση ενός κοινού συνόλου διεθνών προτύπων ελέγχου παρουσιάζει σαφή οφέλη για τους επενδυτές, τις διεθνείς ρυθμιστικές αρχές και τις ελεγκτικές εταιρίες.

Αρχικά είναι αποδεκτό ότι οι μεγάλοι επενδυτές οι οποίοι περιορίζουν τις δραστηριότητές τους εντός των συνόρων της χώρας τους είναι λίγοι σε αριθμό. Καθώς οι επενδυτές προσπαθούν να αξιολογήσουν επενδυτικές ευκαιρίες μέσω της παρακολούθησης της απόδοσης των χαρτοφυλακίων παγκοσμίως, οι επενδυτές επωφελούνται σημαντικά από την

πρόσβαση σε πληροφορίες οικονομικού τύπου που έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα. Παράλληλα, στις περιπτώσεις που αυτά έχουν καταρτίσει και ελεγχθεί βάση κοινών διεθνών προτύπων, ενισχύεται η ικανότητα των επενδυτών για καλύτερη κατανόηση και περισσότερη εμπιστοσύνη στα χρηματοοικονομικά στοιχεία των εταιρειών στις οποίες έχουν επενδύσει ή σκοπεύουν να επενδύσουν (New manetal., 2005).

Για τις διεθνείς ρυθμιστικές αρχές, η ύπαρξη Διεθνών Ελεγκτικών Πρότυπων αποτελεί σημείο αναφοράς για τη διαδικασία ελέγχου και προσδιορισμού των διεθνών συναλλαγών. Τα συγκεκριμένα πρότυπα χρησιμοποιούνται σαν οδηγός τόσο από τους διεθνείς οργανισμούς όσο και από τους αντίστοιχους αρμόδιους φορείς για τον καθορισμό του πλαισίου που διέπει τις συναλλαγές των πολυεθνικών επιχειρήσεων καθώς η ύπαρξη και εφαρμογή τους αποτελεί προϋπόθεση για αυτές.

Τέλος, για τις διεθνείς ελεγκτικές εταιρείες, τα πλεονεκτήματα της ύπαρξης Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων εστιάζουν στην αύξηση αποτελεσματικότητας που συνδέεται με την εφαρμογή κοινής προσέγγισης αναφορικά με τις διαδικασίες του ελέγχου (Willekens & Simunic, 2007). Παράλληλα, η εφαρμογή των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων επιφέρει σημαντικά οφέλη για τις μη διεθνούς τύπου ελεγκτικές εταιρίες. Επί παραδείγματι, η εφαρμογή των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων ευνοεί την εξυπηρέτηση εγχώριων πελατών με θυγατρικές εταιρείες του εξωτερικού. Παράλληλα, διευκολύνεται η διαδικασία ελέγχου των επιχειρήσεων από άλλους ελεγκτικούς οίκους του εξωτερικού.

3.6 ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΔΠΕ

ΔΠΕ 200: Γενικοί στόχοι του ανεξάρτητου ελεγκτή κατά τη διεξαγωγή του ελέγχου σύμφωνα με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα

Το ΔΠΕ 200 προσδιορίζει τους δύο γενικούς στόχους του ελεγκτή.

1. Τη διασφάλιση του εάν οι οικονομικές καταστάσεις ως σύνολο είναι απαλλαγμένες από ουσιώδεις ανακρίβειες, που οφείλονται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, επιτρέποντας έτσι στον ελεγκτή να εκφέρει γνώμη σχετικά με το εάν οι οικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτιστεί, από κάθε ουσιώδη άποψη, σύμφωνα με το εφαρμοστέο πλαίσιο χρηματοοικονομικής αναφοράς.

2. Την υποβολή έκθεσης για τις οικονομικές καταστάσεις, που συμφωνεί όπως απαιτείται από τα ΔΠΕ με τις πραγματικές διαπιστώσεις του.

Το ΔΠΕ 200 προβάλλει 5 προαπαιτούμενα:

1. Ηθική
2. Επαγγελματικός σκεπτικισμός
3. Επαγγελματική κρίση
4. Επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια κινδύνου και ελέγχου
5. Διενέργεια ελέγχου σύμφωνα με τα ΔΠΕ

Οι στόχοι και τα προαπαιτούμενα του ΔΠΕ 200 υφίστανται σε όλους τους ελέγχους οικονομικών καταστάσεων, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή την πολυπλοκότητα της επιχείρησης που ελέγχεται.

ΔΠΕ 210 Συμφωνία επί των όρων του ελέγχου

Το ΔΠΕ 210 αναφέρεται στις ευθύνες του ελεγκτή για την σύναψη της συμφωνίας των όρων της ανάθεσης ελέγχου με τη διοίκηση των επιχειρήσεων. Κατά συνέπεια το πρότυπο αφορά τη θέσπιση των όρων και προϋποθέσεις για τη διενέργεια του έλεγχου και την καθιέρωση των ευθυνών του ελεγκτή και της επιχείρησης κατά την εφαρμογή της διαδικασίας.

ΔΠΕ 220 Ποιοτικός έλεγχος του ελέγχου Οικονομικών Καταστάσεων

Το ΔΠΕ 220 ασχολείται με τις ιδιαίτερες ευθύνες του ελεγκτή σχετικά με τις διαδικασίες ποιοτικού ελέγχου κατά τη διενέργεια του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων.

ΔΠΕ 230: Τεκμηρίωση του ελέγχου

Το συγκεκριμένο πρότυπο αναφέρεται στην υποχρέωση του ελεγκτή να τεκμηριώνει όλες τις πτυχές της ελεγκτικής αποστολής, όπως και όταν αυτές συμβαίνουν.

Ο ελεγκτής απαιτείται να διατηρεί ένα αρχείο ελέγχου στο οποίο τεκμηριώνει τα πορίσματα και τα στοιχεία σχετικά με τις διαδικασίες που εφαρμόζονται από τον ίδιο για την επίτευξη των στόχων του ελέγχου. Η τεκμηρίωση του ελέγχου χρησιμεύει ως απόδειξη ότι ο έλεγχος διενεργήθηκε σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ΔΠΕ. Ο ελεγκτής οφείλει να τεκμηριώνει τις διαδικασίες και τα προκύπτοντα ελεγκτικά αποτελέσματα και τα συμπεράσματα που

εξήχθησαν βάσει αποδεικτικών στοιχείων. Παράλληλα είναι υποχρεωμένος να τεκμηριώνει πως εξασφαλίζεται η συμμόρφωση στα ΔΠΕ, ενώ σε περίπτωση που παρατηρείται η χρήση εναλλακτικών προσεγγίσεων θα πρέπει να παρουσιάζεται πως αυτές οδηγούν στην επίτευξη των στόχων του ελέγχου.

ΔΠΕ 240: Ευθύνες του ελεγκτή για τον εντοπισμό απατών κατά τη διενέργεια του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων

Το συγκεκριμένο πρότυπο διευκρινίζει τις αρμοδιότητες των ελεγκτών σε σχέση με την παρατήρηση απάτης στις οικονομικές καταστάσεις και τις επιπτώσεις της.

Το ΔΠΕ 240 διευκρινίζει ότι ευθύνη του ελεγκτή είναι η διαπίστωση της ύπαρξης ή μη απάτης που επηρεάζει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση και τελικά, αυξάνει τον κίνδυνο του ελέγχου για την αποτύπωση ψευδούς εικόνας σε σχέση με τη χρηματοοικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων. Στην περίπτωση της ύπαρξης υπόνοιας ή εντοπισμού απάτης ο ελεγκτής είναι υποχρεωμένος να προσδιορίσει την επίδρασή της στα τελικά αποτελέσματα του ελέγχου ενώ παράλληλα θα πρέπει να παρουσιάσει τεκμηριωμένα τους τρόπους με τους οποίους αντιμετωπίστηκε το συγκεκριμένο γεγονός.

ΔΠΕ 250: Εφαρμογή νόμων και νομικών ρυθμίσεων στον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων

Το συγκεκριμένο πρότυπο παρέχει καθοδήγηση σχετικά με την ευθύνη του ελεγκτή όσον αφορά τη συμμόρφωσή του με τους νόμους και τους κανονισμούς κατά τη διαδικασία του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων.

Το ΔΠΕ 250 απαιτεί από τον ελεγκτή να εντοπίσει ανακρίβειες που θα μπορούσαν να σχετίζονται με την παραβίαση των ισχυόντων νόμων και κανονισμών από την οικονομική οντότητα. Η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας αποτελεί αποκλειστικό καθήκον της ίδιας της επιχείρησης. Για τον εντοπισμό περιπτώσεων μη συμμόρφωσης με τη νομοθεσία ο ελεγκτής θα πρέπει να τηρεί στάση επαγγελματικού σκεπτικισμού. Σε περίπτωση που αυτή διαπιστωθεί ο ελεγκτής θα πρέπει να λάβει τα αναγκαία μέτρα σύμφωνα με το ΔΠΕ 250 και να εξετάσει τις επιπτώσεις της στην τελική του έκθεση.

ΔΠΕ 260: Επικοινωνία για τα ευρήματα του ελέγχου με τους αρμόδιους

Το εν λόγω ΔΠΕ ασχολείται με την ευθύνη του ελεγκτή να επικοινωνήσει με όσους είναι επιφορτισμένοι με τη διοίκηση του οργανισμού που υπόκειται σε έλεγχο των οικονομικών του καταστάσεων.

ΔΠΕ 265: Επικοινωνία για τις αδυναμίες του εσωτερικού ελέγχου με τους αρμόδιους

Το ΔΠΕ παρέχει οδηγίες για το πώς ο ελεγκτής είναι υποχρεωμένος να μεταφέρει τις διαπιστωθείσες ελλείψεις στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου.

Ο ελεγκτής θα πρέπει άμεσα μετά την επισήμανση των ελλείψεων να τις γνωστοποιεί στα αρμόδια τμήματα της επιχείρησης καθώς και στη διοίκηση αυτής. Εφόσον οι ελλείψεις και αδυναμίες στο σύστημα εσωτερικού ελέγχου διαπιστωθεί ότι είναι σημαντικές, αυτές θα πρέπει να παρουσιάζονται από τον ελεγκτή γραπτώς. Το περιεχόμενο της επικοινωνίας του ελεγκτή με την επιχείρηση εξαρτάται από τη φύση των ανεπαρειών που παρατηρούνται, το μέγεθος και την πολυπλοκότητα του οργανισμού και από πλήθος άλλων παραγόντων. Ωστόσο, το πρότυπο δεν συνιστά ότι ο ελεγκτής χρειάζεται να γνωστοποιήσει γραπτώς τις παρατηρηθείσες ελλείψεις εκτός αν αυτές είναι κατά την κρίση του σημαντικές.

ΔΠΕ 300: Σχεδιασμός του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων

Το συγκεκριμένο πρότυπο απαιτεί από τον ελεγκτή τη σύνταξη ολοκληρωμένου σχεδίου. Ως εκ τούτου ο ελεγκτής θα πρέπει να καταστρώσει συγκεκριμένη στρατηγική η οποία όμως έχει τη δυνατότητα μεταβολής με βάση την πορεία του ελέγχου εφόσον αυτό κρίνεται απαραίτητο από τον ίδιο.

Ως εκ τούτου ο ελεγκτής είναι υποχρεωμένος πριν την εκκίνηση του ελέγχου να διατυπώσει συγκεκριμένο σχέδιο και χρονοδιάγραμμα για την διαδικασία που θα ακολουθηθεί. Ο σχεδιασμός του ελέγχου είναι απαραίτητος για την επιτυχία των στόχων του και ως εκ τούτου για την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα του.

Κατά τη διάρκεια του ελέγχου, εφόσον ο ελεγκτής συμπεράνει ότι το αρχικό σχέδιο απαιτεί αλλαγή τότε είναι υποχρεωμένος να εξετάσει την αναθεώρηση της στρατηγικής λογιστικού ελέγχου και να την εφαρμόσει αν χρειαστεί. Η αλλαγή στο σχέδιο του ελέγχου περιλαμβάνει τη μεταβολή του χρονοδιαγράμματος ή την έκταση των προβλεπόμενων διαδικασιών ελέγχου. Ο ελεγκτής είναι υποχρεωμένος να τεκμηριώνει το πρόγραμμα ελέγχου και τυχόν τροποποιήσεις του.

ΔΠΕ 320: Σημαντικότητα, σχεδιασμός και εκτέλεση του ελέγχου

Με βάση το ΔΠΕ 320 ο ελεγκτής είναι υποχρεωμένος να προσδιορίσει το βαθμό της σημαντικότητας της διαδικασίας που ασκείται. Η σημαντικότητα ουσιαστικά προσδιορίζεται με βάση τα μεγέθη των ποσών των οικονομικών καταστάσεων στα οποία παρατηρούνται ανακρίβειες ή λάθη. Παράλληλα για τον προσδιορισμό της σημαντικότητας θα πρέπει να συνεκτιμάται ο ελεγκτικός κίνδυνος κατά τη διεξαγωγή του ελέγχου, ενώ παράλληλα θα πρέπει να προσδιορίζεται και η εκτίμηση των επιπτώσεων που προκύπτουν από τις παρατηρηθείς ανακρίβειες. Είναι στην κρίση του ίδιου του ελεγκτή να καθορίσει το βαθμό σημαντικότητας, ενώ κατά τη διάρκεια του ελέγχου, εφόσον ο ελεγκτής το θεωρεί απαραίτητο μπορεί να αναθεωρήσει το επίπεδο της σημαντικότητας του ελέγχου.

ΔΠΕ 330: Ελεγκτικές διαδικασίες και εκτιμημένοι κίνδυνοι

Το συγκεκριμένο πρότυπο προσδιορίζει τη φύση, το χρόνο, τη διάρκεια, τον τύπο και τις δευτερεύουσες διαδικασίες που διέπουν έναν έλεγχο

ΔΠΕ 402: Προσέγγιση του ελέγχου για ελεγχόμενες μονάδες που χρησιμοποιούν εταιρίες παροχής υπηρεσιών

Το ΔΠΕ 402 αναφέρεται στις ευθύνες του ελεγκτή να αποκτήσει επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια όταν η εταιρία που ελέγχεται ανήκει σε κλάδους παροχής υπηρεσιών. Το συγκεκριμένο πρότυπο εφαρμόζεται συνδυαστικά με το ΔΠΕ 315 και το ΔΠΕ 330.

ΔΠΕ 450: Αξιολόγηση των λαθών στις οικονομικές καταστάσεις, που εντοπίστηκαν από τον έλεγχο

Το ΔΠΕ 450 ασχολείται με τις ευθύνες του ελεγκτή ώστε να αξιολογεί την επίδραση των εντοπιζόμενων στον έλεγχο ανακρίβειών στις οικονομικές καταστάσεις καθώς και με τις προτάσεις των απαραίτητων ενεργειών για την εξάλειψη τους

ΔΠΕ 500: Ελεγκτικές αποδείξεις

Το συγκεκριμένο πρότυπο παρέχει καθοδήγηση σχετικά με το καθήκον του ελεγκτή για τη συγκέντρωση επαρκών και κατάλληλων ελεγκτικών τεκμηρίων.

Το ΔΠΕ 500 είναι απαραίτητο να εξετάζεται παράλληλα με το ΔΠΕ 330 καθώς παρέχει πληροφόρηση σε σχέση με το πώς θα πρέπει να εφαρμόζονται οι διαδικασίες αξιολόγησης του κινδύνου και σε σχέση με το ποιά ελεγκτικά τεκμήρια πρέπει να συλλέγονται αλλά και πως αυτά να αξιολογούνται.

Σαν ελεγκτικά τεκμήρια νοούνται όλες οι πληροφορίες που χρησιμοποιούνται από τους ελεγκτές για να εξαχθούν συμπεράσματα σε σχέση με τις οικονομικές καταστάσεις των επιχειρήσεων. Τα τεκμήρια αυτά μπορούν να προκύψουν από μια σειρά πηγές όπως προηγούμενοι ανάλογοι έλεγχοι, λογιστικά βιβλία, πληροφορίες εμπειρογνομόνων κ.α..

ΔΠΕ 501: Ελεγκτικές αποδείξεις για ειδικά θέματα

Καθορίζει τους τρόπους με τους οποίους ο ελεγκτής θα κατορθώσει να αποκτήσει ελεγκτικά τεκμήρια, σχετικά με:

- Την απογραφή των αποθεμάτων
- Δικαστικές διεκδικήσεις και αποζημιώσεις
- Μακροπρόθεσμες επενδύσεις

ΔΠΕ 505: Εξωτερικές επιβεβαιώσεις

Το ΔΠΕ 505 ουσιαστικά παρέχει καθοδήγηση στον ελεγκτή για τους τρόπους που θα αποκτήσει πρόσβαση σε πληροφορίες που αφορούν τον υπό έλεγχο οργανισμό αλλά αποδίδονται από τρίτους ώστε να επιβεβαιώσει ότι η δοθείσα από την επιχείρηση πληροφόρηση δεν είναι εσφαλμένη.

Ο ελεγκτής μπορεί να ζητήσει επιβεβαιώσεις για τα στοιχεία που συλλέγει από τρίτους προκειμένου να επιβεβαιωθούν τα ελεγκτικά τεκμήρια που του διατίθενται. Ο ελεγκτής εν συνεχεία είναι υπεύθυνος για την εξέταση του εάν η χρήση εξωτερικών επιβεβαιώσεων είναι απαραίτητη, να συντάξει τις αντίστοιχες επιστολές για την αίτηση εξωτερικών επιβεβαιώσεων, να αξιολογήσει τα στοιχεία που συλλέγει από αυτές και να συνδέσει τη συγκεκριμένη πληροφόρηση με τα τελικά αποτελέσματα του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων.

ΔΠΕ 510: Πρώτος έλεγχος και Ισολογισμός Ανοίγματος

Το ΔΠΕ 510 αναφέρεται στις ευθύνες του ελεγκτή σχετικά με τη μεταφορά των ποσών σε υπόλοιπο κατά τη διαδικασία του ανοίγματος του ισολογισμού αλλά και την αποσαφήνιση άλλων θεμάτων που απαιτούν γνωστοποίηση όπως για παράδειγμα οι δεσμεύσεις της επιχείρησης.

ΔΠΕ 520: Αναλυτικές διαδικασίες

Οι αναλυτικές διαδικασίες είναι διαδικασίες ελέγχου που μπορούν να εστιάζουν σε ένα εύρος που περιλαμβάνει από απλές συγκρίσεις έως πολύπλοκες στατιστικές τεχνικές που εφαρμόζονται σε ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία για την αποτύπωση προσδοκιών από μέρους των επιχειρήσεων. Ο ελεγκτής πρέπει να αποκτήσει επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια για το ότι οι πληροφορίες που χρησιμοποιήθηκαν για την ανάπτυξη των προσδοκιών είναι σχετικές και αξιόπιστες για το σκοπό αυτό και οι διαδικασίες που εφαρμόζονται είναι κατάλληλες για την εξαγωγή συμπερασμάτων - προβλέψεων. Οι αναλυτικές διαδικασίες μπορούν να εφαρμοστούν στο στάδιο της αξιολόγησης των κινδύνων του ελέγχου ως ουσιαστική διαδικασία για τον έλεγχο των στοιχείων που παρέχονται και την οριστικοποίηση των σταδίων του ελέγχου .

ΔΠΕ 530: Δειγματοληπτικός έλεγχος

Το ΔΠΕ 530 εφαρμόζεται όταν ο ελεγκτής έχει αποφασίσει να χρησιμοποιήσει ελεγκτική δειγματοληψία. Κατά την εφαρμογή του ελέγχου το ΔΠΕ 530 προσδιορίζει τις στατιστικές τεχνικές και τις τεχνικές δειγματοληψίας που ακολουθούνται από τον ελεγκτή.

ΔΠΕ 560: Μεταγενέστερα γεγονότα

Το ΔΠΕ 560 ασχολείται με την ευθύνη του ελεγκτή απέναντι στα γεγονότα που συμβαίνουν μετά την ημερομηνία της υποβολής της ελεγκτικής έκθεσης και ειδικά με αυτά που συμβαίνουν μετά την ημερομηνία κλεισίματος του ισολογισμού αλλά πριν από την έκδοση της έκθεσης του ελεγκτή.

Ο ελεγκτής πρέπει να εξασφαλίσει ότι όλα τα γεγονότα που έχουν συμβεί έως την ημερομηνία έκδοσης της έκθεσής του έχουν εντοπιστεί και παρατεθεί κατάλληλα. Ως εκ τούτου είναι εύθνη του ελεγκτή να λάβει υπόψη του την ύπαρξη τυχόν μεταγενέστερων του Ισολογισμού λογιστικών γεγονότων και τις επιπτώσεις τους, να αξιολογήσει κατά πόσο αυτά

θα επιφέρουν τροποποίηση των οικονομικών καταστάσεων και να αναλάβει την εκτέλεση νέας τροποποιημένης έκθεσης που θα συμπεριλαμβάνει τα νέα αυτά γεγονότα.

ΔΠΕ 580: Γραπτές διαβεβαιώσεις από τη διοίκηση

Το συγκεκριμένο πρότυπο αφορά την ευθύνη του ελεγκτή να λάβει έγγραφες διαβεβαιώσεις από τη διοίκηση της επιχείρησης σχετικά με την ορθότητα των στοιχείων που παρέχονται.

ΔΠΕ 610: Χρησιμοποίηση του έργου του τμήματος εσωτερικού ελέγχου της εταιρίας

Περιλαμβάνει οδηγίες σχετικά με τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθεί ο εξωτερικός ελεγκτής στις περιπτώσεις που ζητά τη συνεργασία των εσωτερικών ελεγκτών της επιχείρησης. Ως εκ τούτου μέσω του ΔΠΕ 610 προσδιορίζονται οι διαδικασίες με τις οποίες ο εξωτερικός ελεγκτής αξιοποιεί την εργασία που έχει προκύψει από το τμήμα εσωτερικού ελέγχου.

ΔΠΕ 620: Χρησιμοποίηση από τον ελεγκτή, εμπειρογνώμονα

Το ΔΠΕ 620 αναφέρεται στις ευθύνες του ελεγκτή εφόσον λαμβάνει για την συλλογή των απαραίτητων ελεγκτικών τεκμηρίων τη βοήθεια εμπειρογνομόνων ώστε να αποκτηθεί η κατάλληλη εικόνα για την επάρκεια και σαφήνεια των οικονομικών καταστάσεων της επιχείρησης.

ΔΠΕ 700: Διαμόρφωση γνώμης και έκθεση επί των οικονομικών καταστάσεων

Οι ελεγκτές υποχρεούνται να σχηματίζουν γνώμη βάσει επαρκών και κατάλληλων ελεγκτικών τεκμηρίων που λαμβάνουν και να την εκφράσουν με σαφήνεια με τη μορφή γραπτής έκθεσης. Για να συμβεί αυτό απρόσκοπτα, οι ελεγκτές πρέπει να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του ΔΠΕ 700 και με βάση αυτές να επιλέγουν τον ενδεδειγμένο τύπο της γνώμης για τον οργανισμό. Ο ελεγκτής πρέπει να ακολουθεί τις κατευθυντήριες γραμμές του ΔΠΕ 700 αναφορικά με τη μορφή και το περιεχόμενο της έκθεσής του ενώ τυχόν συμπληρωματικές πληροφορίες που παρέχονται από τον ίδιο πρέπει να εξασφαλισθεί ότι είναι συνεπείς με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις .

ΔΠΕ 705: Διαφοροποιημένη γνώμη στις εκθέσεις ελέγχου

Το ΔΠΕ 705 παρέχει καθοδήγηση σχετικά με το πώς πρέπει η έκθεση του ελεγκτή να διαμορφωθεί σε περιπτώσεις που οι οικονομικές καταστάσεις είναι ανακριβείς.

Ο ελεγκτής διατυπώνει διαφοροποιημένη γνώμη στις εκθέσεις ελέγχου εάν:

- Αφού λάβει επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια , συμπεράνει ότι οι ανακρίβειες στις οικονομικές καταστάσεις είναι ουσιώδεις αλλά δεν είναι ευρέως διαδεδομένες.
- Ο ελεγκτής δεν είναι σε θέση να αποκτήσει επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια για τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων και επομένως δεν μπορεί να σχηματίσει σαφή γνώμη για αυτές.
- Ο ελεγκτής διατυπώνει αρνητική γνώμη ως αποτέλεσμα της απόκτησης επαρκών και κατάλληλων ελεγκτικών τεκμηρίων που τον οδηγούν στο να συμπεράνει ότι οι ανακρίβειες είναι σημαντικές.
- Ο ελεγκτής αδυνατεί να αποκτήσει επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια και επομένως, δεν μπορεί να σχηματίσει γνώμη για τις οικονομικές καταστάσεις του οργανισμού, αλλά καταλήγει στο συμπέρασμα ότι αυτές παρουσιάζουν σημαντικές και γενικευμένες ανακρίβειες.

ΔΠΕ 706: Ζητήματα έμφασης και άλλα ζητήματα στις εκθέσεις ελέγχου

Αν από τη διαδικασία του ελέγχου προκύπτουν θέματα τα οποία θα πρέπει κατά την κρίση του ελεγκτή να επισημανθούν ιδιαίτερος τότε συντάσσεται από αυτόν μια παράγραφος με ζητήματα έμφασης. Η συγκεκριμένη παράγραφος εξειδικεύει τα σημαντικά ζητήματα που προκύπτουν από τη διαδικασία του έλεγχου και το ΔΠΕ 706 παρέχει οδηγίες για την σύνταξη των συγκεκριμένων παραγράφων.

3.7 Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΠΕ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα δημιουργήθηκε η ανάγκη δημιουργίας ενός ολοκληρωμένου σώματος ελεγκτικών κανόνων. Συγκεκριμένα, πρόθεση και επιδίωξη της συντριπτικής πλειοψηφίας των Ελλήνων ελεγκτών ήταν η διενέργεια ελέγχων που να ανταποκρίνονται σε προδιαγραφές διεθνούς παραδοχής. Ο στόχος αυτός μπορεί να επιτευχθεί μόνο αν υπάρχει μια κοινή αντίληψη ως προς το τι συνθέτει "επαρκή έλεγχο". Αυτό είναι απαραίτητο και για την άσκηση, κατά τρόπο δίκαιο και αντικειμενικό, ποιοτικού ελέγχου επί του έργου των

ελεγκτών. Το ελεγκτικό έργο μπορεί να επιμετρηθεί και να αξιολογηθεί μόνο με την ύπαρξη ενός "μέτρου". Τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα (ΕΕΠ) καθιερώθηκαν ακριβώς για να βοηθήσουν τους ελεγκτές στο να επιτελέσουν το έργο τους κατά τρόπο ικανοποιητικό και στο να επιτρέψουν την αξιολόγηση του επιτελούμενου έργου κατά τρόπο δίκαιο και αντικειμενικό.

Η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ) όντας νομοθετικά επιφορτισμένη, μεταξύ άλλων, με το έργο της παρακολούθησης και αξιολόγησης του έργου των ελεγκτών και στοχεύοντας στην αναβάθμιση της ποιότητας της οικονομικής πληροφόρησης στην Ελλάδα ανέπτυξαν και καθιέρωσαν τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα (ΕΕΠ) καθολικής αναγνώρισης και παραδοχής. Ο στόχος της καθολικής αναγνώρισης και παραδοχής των Ελληνικών Ελεγκτικών Προτύπων (ΕΕΠ) εξασφαλίστηκε και διασφαλίστηκε με την πλήρη εναρμόνισή τους με τους σχετικούς Κανονισμούς και τις Κατευθυντήριες Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πιο συγκεκριμένα, η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ) στην προσπάθειά της για άσκηση ποιοτικού ελέγχου επί του έργου των ελεγκτών εξουσιοδότησε το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών για τη μετάφραση των κανόνων και αρχών των Διεθνών Προτύπων Ελέγχου. Έτσι, η εφαρμογή των ΔΠΕ υιοθετήθηκε το 2004 με τον νόμο 483/6.10.2004 (ΦΕΚ Β' 1589/2004) καθώς ο ποιοτικός αυτός έλεγχος θα είναι εποικοδομητικός και αποτελεσματικός, αν διεξάγεται κατά τρόπο αμερόληπτο και αντικειμενικό και παράλληλα αν είναι εδραιωμένος σε κανόνες σαφείς και προκαθορισμένους, δηλαδή τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου.

Με βάση τον νόμο 483/6.10.2004 (ΦΕΚ Β' 1589/2004) και όπως επιτάσσει η Ελληνική νομοθεσία, τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα (ΕΕΠ) έχουν διαμορφωθεί στα πλαίσια που προδιαγράφονται από τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα της Διεθνούς Ομοσπονδίας Λογιστών (International Federation of Accountants) και πρόθεση είναι να μεταβάλλονται ώστε να εξασφαλίζεται η συνεχής συμμόρφωσή τους με τα Πρότυπα αυτά, με προεξάρχοντα γνώμονα τη συμμόρφωση με τις αποφάσεις των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα (ΕΕΠ) συνθέτουν ένα ενιαίο, ολοκληρωμένο και ομοιόμορφο σώμα κανόνων, που διέπει τους διενεργούμενους από τα μέλη του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (ΣΟΕΛ) οικονομικούς ελέγχους στην Ελλάδα ανεξαρτήτως του εάν οι έλεγχοι αυτοί είναι υποχρεωτικοί ή έχουν προαιρετικό χαρακτήρα. Η επιλεκτική επίκληση ή εφαρμογή των κανόνων αυτών δεν είναι επιτρεπτή.

Όπως προαναφέρθηκε, η καθολική αναγνώριση και παραδοχή των Ελληνικών Ελεγκτικών Προτύπων (ΕΕΠ) προϋποθέτει και συνεπάγεται τη συνεχή παρακολούθηση των εξελίξεων στο διεθνή χώρο και, ιδιαίτερα, στο χώρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τη προσαρμογή των Προτύπων στις εξελίξεις αυτές. Με το έργο αυτό και την ευθύνη της διενέργειας των αναγκαίων προσαρμογών είναι επίσης επιφορτισμένη η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ), συνεπικουρούμενη από το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (ΣΟΕΛ).

Όπως κάθε σώμα κανόνων, τα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα επιδέχονται βελτιώσεις, τόσο από πλευράς του ουσιαστικού τους περιεχομένου όσο και από πλευράς φραστικής διατύπωσης και μορφολογικής παρουσίασης. Δεδομένων, όμως, των διατάξεων του άρθρου 137 του ν. 2190/1920, οι επιτρεπόμενες τροποποιήσεις περιορίζονται σε εκείνες που συνάδουν με τους κανόνες που προδιαγράφονται από τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) της Διεθνούς Ομοσπονδίας Λογιστών (International Federation of Accountants, IFAC).

Κατά το μεταβατικό αυτό στάδιο, στους ελεγκτές παρέχεται η δυνατότητα της επικουρικής επίκλησης των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων (ΔΕΠ), είτε για σκοπούς ερμηνείας είτε για σκοπούς συμπλήρωσης των Ελληνικών Ελεγκτικών Προτύπων (ΕΕΠ).

Η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ) κρίνει ότι η παροχή στους ελεγκτές της δυνατότητας της επικουρικής επίκλησης των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων (ΔΕΠ) θα βοηθήσει και θα συνδράμει στη σταδιακή εξοικείωσή τους με τα Διεθνή Ελεγκτικά Πρότυπα και, κατ' αυτόν τον τρόπο, θα προλειαίνει την πλήρη και ολοκληρωτική εφαρμογή τους, γεγονός που επιβάλλεται και από την υπό διαμόρφωση Οδηγία της ΕΕ για τους ελέγχους των οικονομικών μονάδων.

Τα παρόντα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα τίθενται γενικώς σε ισχύ από τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και συνεχίζουν να ισχύουν μέχρι τη διαφοροποίηση ή την ανάκλησή τους. Με την έναρξη της ισχύος τους, παύει να ισχύει οποιαδήποτε προϊσχύουσα διάταξη. Για σκοπούς αξιολόγησης της ποιότητας των μέχρι τούδε ελεγκτικών εργασιών των ελεγκτών, εφαρμόζονται τα ισχύοντα κατά το χρόνο της εκτέλεσης της εργασίας ελεγκτικά πρότυπα.

Σε σχέση με τις σε εξέλιξη ελεγκτικές εργασίες, κατά το χρόνο θέσεως σε ισχύ των παρόντων ελεγκτικών προτύπων, δύνανται να συνεχίσουν να εφαρμόζονται τα προϊσχύοντα ελεγκτικά

πρότυπα και η εφαρμογή των νέων ελεγκτικών προτύπων είναι προαιρετική. Νοείται ότι η άμεση εφαρμογή των παρόντων ελεγκτικών προτύπων όχι μόνον επιτρέπεται αλλά και ενθαρρύνεται.

Σε κάθε περίπτωση τα παρόντα Ελληνικά Ελεγκτικά Πρότυπα (ΕΕΠ) ισχύουν και εφαρμόζονται για τους ελέγχους των διαχειριστικών χρήσεων που αρχίζουν μετά τη δημοσίευσή τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, με εξαίρεση τους ελέγχους οικονομικών καταστάσεων, που έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, όπου τα ΕΕΠ εφαρμόζονται και για τις σε εξέλιξη ελεγκτικές εργασίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΕΜΠΕΙΡΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ

4.1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ως μεθοδολογία έρευνας νοείται ο τρόπος και τα μέσα που θα χρησιμοποιηθούν στην έρευνα και αφορά την απόκτηση των στοιχείων, την ανάλυσή τους και τους διάφορους συσχετισμούς που προκύπτουν μεταξύ αυτών των στοιχείων, καθώς και διάφορες άλλες παραμέτρους. Η μεθοδολογία έρευνας περιλαμβάνει και πρόσθετους παράγοντες, όπως την τοποθέτηση δευτερευόντων στοιχείων στην προτεινόμενη έρευνα και την παρουσίαση μιας καθιερωμένης θεωρίας ή ενός αποδεκτού εμπειρικού μοντέλου.

Αναπόσπαστο κομμάτι για την εκπόνηση μιας ερευνητικής μελέτης είναι η επιλογή της κατάλληλης μεθοδολογικής προσέγγισης, που προκύπτει ύστερα από εκτενή μελέτη του θεωρητικού πλαισίου και των ερευνητικών ερωτημάτων που έχουν τεθεί, η άρτια διαμόρφωση των ερευνητικών εργαλείων και η αρμόζουσα δειγματοληψία (Oppenheim, 1966). Εν συντομία η ερευνητική μεθοδολογία ορίζει τους τρόπους και τα μέσα που χρησιμοποιούν οι ερευνητές ώστε να επεξεργαστούν ζητήματα, έχοντας ως απώτερο σκοπό να οδηγηθούν σε αντικειμενικές αλήθειες (Verma και Mallick, 2004). Στις κοινωνικές επιστήμες οι βασικότερες μεθοδολογικές προσεγγίσεις διαχωρίζονται σε ποσοτικές και ποιοτικές, η ειδοποιός διαφορά των οποίων εντοπίζεται στον τρόπο συλλογής και ανάλυσης δεδομένων. Στη συγκεκριμένη μελέτη η ερευνητική μεθοδολογία που ακολουθείται είναι η ποσοτική με ερωτήσεις κλειστού τύπου.

Η απόφαση επιλογής της ποσοτικής έρευνας προήλθε ύστερα από κριτική σύγκρισή της με την ποιοτική. Ωστόσο αυτό δεν σημαίνει ότι παραβλέπεται η αξία της ποιοτικής έρευνας, που άλλωστε αποσκοπεί όπως και η ποσοτική στην εξέταση των κοινωνικών δραστηριοτήτων μέσα από την ανάλυση της κουλτούρας, των απόψεων και των στάσεων των ατόμων που εμπλέκονται σε αυτές (Verma & Mallick, 2004). Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι η μια μέθοδος δεν αποκλείει την άλλη και μάλιστα ο συνδυασμός των δυο έχει αποφέρει διαφωτιστικά ερευνητικά αποτελέσματα (Holsti, 1969).

Η αξιολόγηση κάθε επιστημονικής ποσοτικής έρευνας πρέπει να γίνεται σύμφωνα με το εάν προσφέρει στη θεωρία, εάν είναι επιστημονικά αξιόπιστη κι εμπειρικά βασισμένη, εάν τα

ευρήματα μπορούν να γενικευθούν ή να μεταφερθούν και σε άλλες καταστάσεις, και αν παίρνει υπόψη την επίδραση του ερευνητή και της ερευνητικής στρατηγικής στα ευρήματα της έρευνας. Τα παραπάνω κριτήρια φαίνεται να αντιστοιχούν στην εσωτερική και εξωτερική εγκυρότητα, την αξιοπιστία και την αντικειμενικότητα της ποσοτικής έρευνας (Punch, 2003).

Τα βασικά στάδια διεξαγωγής μιας έρευνας είναι ο προσδιορισμός του προβλήματος, που βοηθάει στον καθορισμό των ακριβών δεδομένων που χρειάζονται για την ανεύρεση των πιθανών αποτελεσμάτων και την αποφυγή συλλογής στοιχείων που δεν είναι απαραίτητα, ο καθορισμός του σκοπού της έρευνας, δηλαδή το που ακριβώς αποβλέπει η έρευνα, η έρευνα της βιβλιογραφίας, που συνιστά μια προκαταρκτική έρευνα, η οποία μέσω παράθεσης θεωριών αποσκοπεί στην περιγραφή της υπάρχουσας κατάστασης στην αγορά που εξετάζεται, η αποστολή του ερωτηματολογίου και η συλλογή στοιχείων, καθώς και η επεξεργασία τους, και τέλος, η εξαγωγή συμπερασμάτων και η διατύπωση τυχόν προτάσεων.

4.2 ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΕΡΕΥΝΑ

Η πρωτογενής έρευνα αναφέρεται στην έρευνα που διεξάγει ο ίδιος ο ερευνητής, βάσει των στοιχείων που συλλέγει με τη μέθοδο που έχει επιλέξει και τη μετέπειτα επεξεργασία τους. Η συλλογή πρωτογενών πληροφοριών είναι από τους πλέον σημαντικούς τομείς για τη διεξαγωγή μιας έρευνας και η συλλογή αυτή είναι απαραίτητη όταν άλλες πηγές δεν παρέχουν τα κατάλληλα στοιχεία, και είναι η πλέον σημαντική γιατί είναι προσαρμοσμένη στις απαιτήσεις όχι μόνο της έρευνας αλλά και κάποιας συγκεκριμένης επιδίωξής της (Ερευνητική Ομάδα Urenio, 2005). Η διαδικασία αυτή απαιτεί εξαιρετικά μεθοδική προσέγγιση και μπορεί να παρέχει στοιχεία αξιόπιστα και χρήσιμα, καθώς η αξιοπιστία εγγυάται ότι τα στοιχεία είναι αντικειμενικά, ενώ η χρησιμότητα εγγυάται ότι έχουν συλλεχθεί οι σωστές πληροφορίες.

4.3 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα που παρουσιάζει η πρωτογενής έρευνα είναι πολυδιάστατα και διαφοροποιούνται ανάλογα με τη μέθοδο συλλογής των πληροφοριών. Αναφορικά με την τηλεφωνική έρευνα, αυτή εξασφαλίζει γρήγορο τρόπο συλλογής δεδομένων, ευκολότερη

πρόσβαση και παρακολούθηση του δείγματος, δυνατότητα παροχής διευκρινιστικών ερωτήσεων και επανάκλησης του δείγματος. Η προσωπική συνέντευξη επιτρέπει βαθύτερη διερεύνηση στις ερωτήσεις, χρήση εποπτικών μέσων, ελεγχόμενο και ελαστικό δείγμα, ενώ η οπτική επικοινωνία επιτρέπει περισσότερη αλληλεπίδραση και η ταχυδρομική έρευνα παρέχει τη δυνατότητα χρήσης μεγάλου δείγματος, έχει χαμηλό κόστος και μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα πιο ειλικρινείς απαντήσεις. Τέλος, η έρευνα μέσω του διαδικτύου είναι ευπροσάρμοστη, γρήγορη και επιτρέπει ειλικρίνεια σε προσωπικά θέματα (Ερευνητική Ομάδα Urenio, 2005).

Η μέθοδος που θα εφαρμοστεί στην παρούσα έρευνα είναι ένας τύπος δημοσκόπησης που αφορά συνέντευξη μέσω ερωτηματολογίου στις αντίστοιχες ασφαλιστικές επιχειρήσεις και αποτελεί μία προσέγγιση που προτείνεται όταν χρειάζεται μεγάλη ποσότητα πληροφόρησης και εμπλέκονται πολύπλοκα ερωτηματολόγια.

4.4 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Η εφαρμογή πρωτογενούς έρευνας μπορεί να παρουσιάσει ορισμένα μειονεκτήματα, όπως η δύσκολη πρόσβαση όταν υπάρχουν μακρινές αποστάσεις, μπορεί να υπάρχει προκατάληψη λόγω εμφάνισης ή άλλων χαρακτηριστικών του ερευνητή, απαιτεί ακριβή μέθοδο ανά συνέντευξη, υπάρχει πιθανότητα στατιστικού λάθους, έχει μερικές φορές υψηλό κόστος και τέλος, η έλλειψη ελέγχου κατά τη διάρκεια της διαδικασίας μπορεί να οδηγήσει σε επισφαλή συμπεράσματα (Stone, 1990).

4.5 ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Οι δημοσκοπήσεις έχουν σχέση με την εφαρμογή ερωτηματολογίων στο κατάλληλο δείγμα πληθυσμού και η εφαρμογή του στην πράξη ονομάζεται συνέντευξη. Αν και υπάρχουν διάφορες παραλλαγές, οι τρεις βασικοί τύποι απεικονίζουν το βαθμό δομής του ερωτηματολογίου, και αυτές είναι το προκατασκευασμένο, το ημι-κατασκευασμένο και το εντελώς μη κατασκευασμένο. Στα προκατασκευασμένα ερωτηματολόγια, όλες οι οδηγίες και οι πιθανές απαντήσεις παρουσιάζονται διεξοδικά στον ερωτώμενο από το ερωτηματολόγιο

και αυτός που διενεργεί τη συνέντευξη δεν έχει καμία ελευθερία να το αλλάξει και να το αναπροσαρμόσει. Ο ρόλος αυτού που κάνει τη συνέντευξη γίνεται ολοένα και πιο σημαντικός όσο η έρευνα προχωράει από ένα προκατασκευασμένο σχήμα προς μία εντελώς μη προκατασκευασμένη προσέγγιση. Τέλος, οι προκατασκευασμένες συνεντεύξεις ελαχιστοποιούν την προκατάληψη αυτού που κάνει τη συνέντευξη, ο οποίος σε αυτήν την περίπτωση δε χρειάζεται να έχει ειδικές ικανότητες (Oppenheim, 1992).

Το ερευνητικό εργαλείο που κατασκευάστηκε για τις ανάγκες της μελέτης περιέχει αποκλειστικά ερωτήσεις κλειστού τύπου γεγονός που διευκόλυνε εξαιρετικά την αποκωδικοποίηση των δεδομένων ώστε αυτή να πραγματοποιηθεί εύκολα και αξιόπιστα. Το ερωτηματολόγιο της έρευνας αποτελείται από 5 μέρη και 28 ερωτήσεις συμπεριλαμβανομένου των γενικών επιχειρησιακών χαρακτηριστικών των εταιριών 4 εκ των οποίων είναι κλίμακας απλής επιλογής, 10 διχοτομικής κλίμακας και 14 5βάθμιας ιεραρχικής κλίμακας Likert (Ζαφειρόπουλος, 2012).

Το πρώτο μέρος του ερωτηματολογίου περιλαμβάνει τα στοιχεία των επιχειρήσεων του δείγματος. Το δεύτερο μέρος του, περιλαμβάνει 10 ερωτήσεις σχετικές με τις διαδικασίες εφαρμογής των ΔΠΕ από τις επιχειρήσεις. Το τρίτο, τέταρτο και πέμπτο μέρος του ερωτηματολογίου περιλαμβάνουν 14 ερωτήσεις οι οποίες αναφέρονται στις Γενικές προσδοκίες των επιχειρήσεων από την εφαρμογή των ΔΠΕ, στην Αξιολόγηση των ΔΠΕ από τους ερωτηθέντες και στην Αξιολόγηση της διαδικασίας εφαρμογής των ΔΠΕ αντίστοιχα και προσδιορίζονται μέσω 5βάθμιας θετικής κλίμακας Likert.

Πριν ξεκινήσει η έρευνα το ερωτηματολόγιο δόθηκε σε δείγμα 5 επιχειρήσεων ώστε να αξιολογηθεί και να εντοπιστούν τα πιθανά προβλήματά του (ασάφειες). Οι ερωτηθέντες συμπλήρωσαν με ευκολία το ερωτηματολόγιο και δεν χρειάστηκε να πραγματοποιηθεί κάποια αλλαγή. Έπειτα από 3 ημέρες το ερωτηματολόγιο δόθηκε στους ίδιους ερωτηθέντες ώστε να αξιολογηθεί με τη μέθοδο του ελέγχου και επανελέγχου η αξιοπιστία του. Οι απαντήσεις ήταν παρεμφερείς και ως εκ τούτου το ερωτηματολόγιο κρίθηκε ότι μπορεί να χρησιμοποιηθεί για το σκοπό της μελέτης. Το πλήρες κείμενο το ερωτηματολογίου παρατίθεται αναλυτικά στο Παράρτημα.

4.6 ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΕΙΓΜΑΤΟΣ

Ο προσδιορισμός του πληθυσμού του δείγματος απαιτείται να είναι ξεκάθαρος και ακριβής, ώστε να διασφαλίζεται η εγκυρότητα των στοιχείων τα οποία χρειάζονται για τη διενέργεια μιας έρευνας, ενώ τα κυριότερα ζητήματα που αφορούν τη διαδικασία της δειγματοληψίας είναι η ορθότητα του δείγματος, η αμεροληψία και η ακρίβεια.

Η συλλογή των δεδομένων πραγματοποιήθηκε σε ασφαλιστικές εταιρίες της Ελλάδας σε χρονικό διάστημα δύο εβδομάδων με τη μέθοδο της δειγματοληψίας ευκολίας ή ευχέρειας (Ζαφειρόπουλος, 2005). Ο πληθυσμός της έρευνας προσδιορίζεται σαν το σύνολο των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που λειτουργούν στη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, ενώ ο στατιστικός πληθυσμός της έρευνας αποτελείται από το ίδιο το σύνολο των υποκειμένων.

Το δείγμα της έρευνας αποτελείται από 45 επιχειρήσεις. Γνωστοποιήθηκε στους διευθύνοντες Συμβούλους των εταιριών. Όπου κατέστη αδύνατο αυτό να συμπληρωθεί από την ανώτατη διεύθυνση της εταιρίας ζητήθηκε να συμπληρωθεί από κάποιο άλλο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου ή του τμήματος Εσωτερικού Ελέγχου.

4.7 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

Ξεκινώντας την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας με την παρουσίαση των βασικών στοιχείων των εταιριών που απαρτίζουν το δείγμα της έρευνας αρχικά παρατηρείται ότι το σύνολο αυτών είναι Ανώνυμες Εταίρες. Παράλληλα, σκιαγραφείται ότι κατά μέσο όρο οι επιχειρήσεις της μελέτης λειτουργούν $40,33 \pm 31,80$ έτη και απασχολούν $221,33 \pm 121,80$ εργαζομένους.

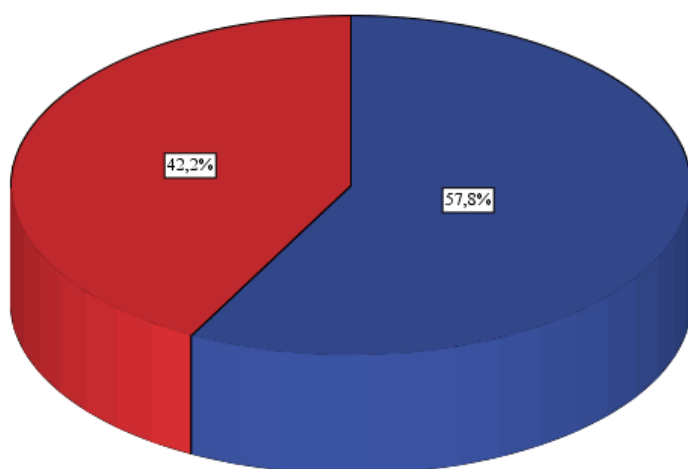
Πίνακας 1: Έτη λειτουργίας και αριθμός εργαζομένων

	M.O.	T.A.
Έτη λειτουργίας	40,33	31,802
Αριθμός εργαζομένων	221,33	121,801

Περνώντας στο δεύτερο μέρος του ερωτηματολογίου που αναφέρεται στην εφαρμογή των ΔΠΕ από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις αρχικά παρατηρείται ότι το σύνολο αυτών εναρμονίζεται σε απόλυτο ή μεγάλο βαθμό με τα ΔΠΕ.

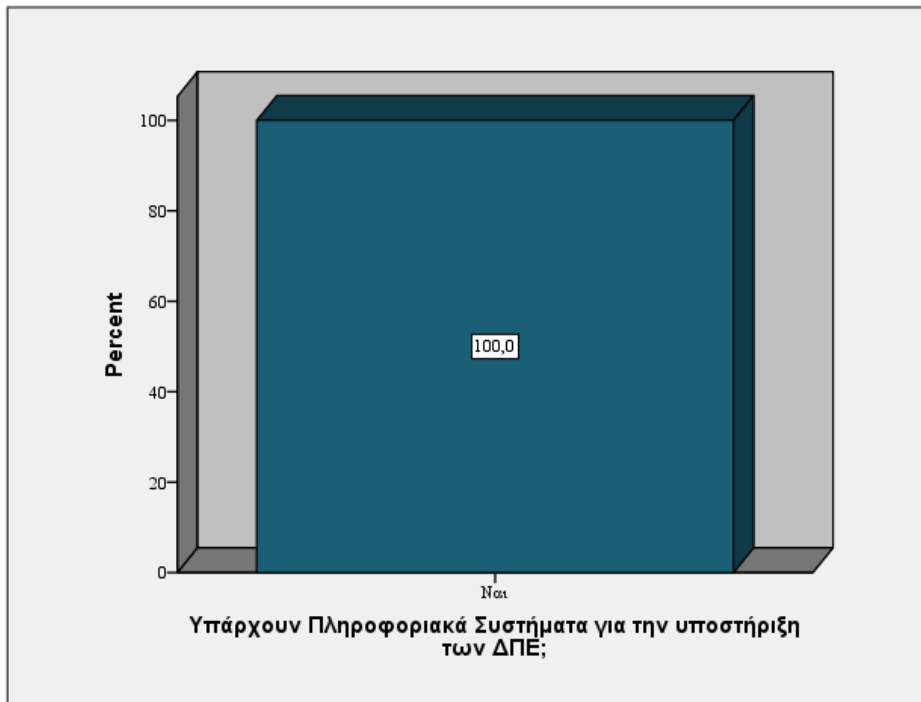
Σε ποιο βαθμό η επιχείρηση εναρμονίζεται με τα Διεθνή Πρότυπα ελέγχου;

■ Πολύ
■ Πληρως



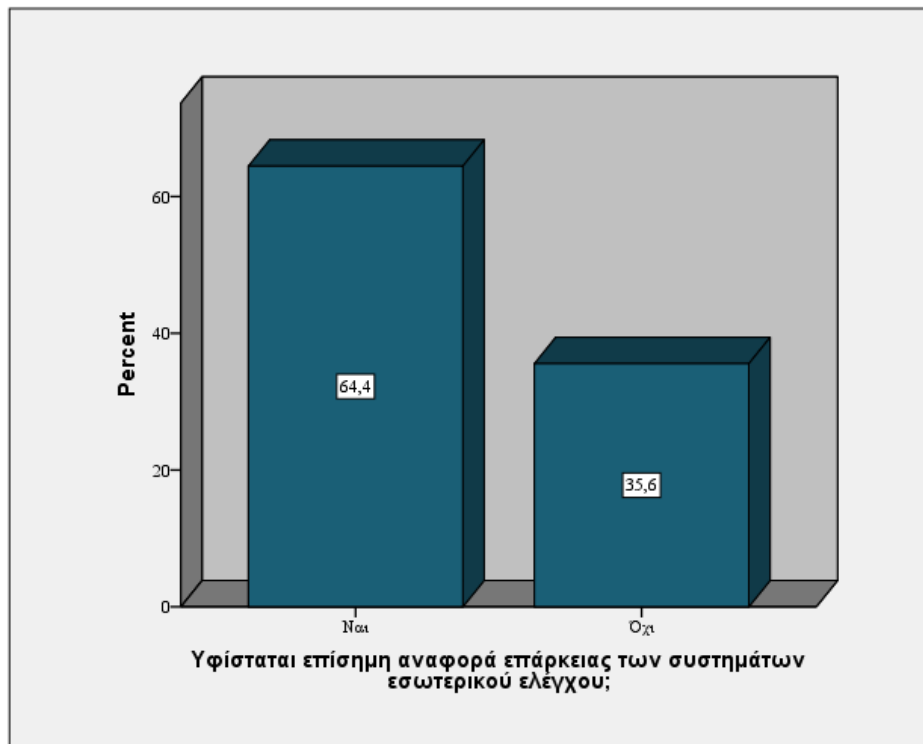
Επιπλέον παρατηρείται ότι όλες οι επιχειρήσεις διαθέτουν εκείνα τα πληροφοριακά συστήματα τα οποία θα μπορούσαν να υποστηρίξουν διαδικασίες των ΔΠΕ, γεγονός που δείχνει ότι δεν υπάρχουν εταιρίες οι οποίες παρόλο που έχουν την απαραίτητη υποδομή για την υποστήριξη των ΔΠΕ δεν προχωρούν στην εφαρμογή τους.

Γράφημα 1: Ύπαρξη Πληροφοριακών Συστημάτων για την υποστήριξη των ΔΠΕ



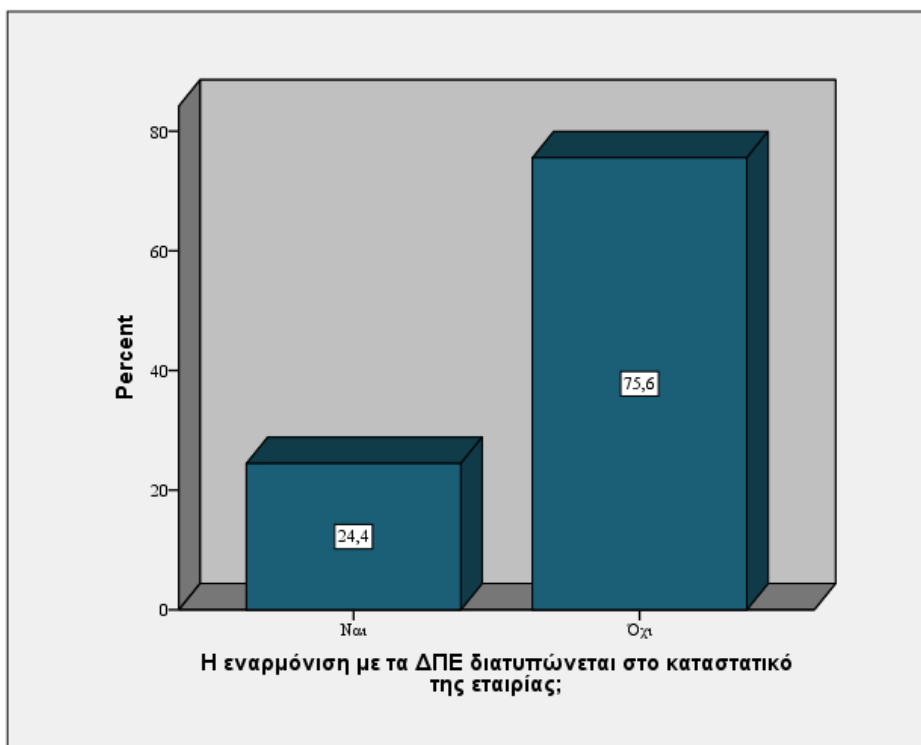
Πρόσθετα, παρατηρείται ότι το 64,4% των εταιριών έχει προχωρήσει στη σύνταξη αναφοράς επάρκειας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου που διαθέτουν.

Γράφημα 2: Ύπαρξη επίσημης αναφοράς επάρκειας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου



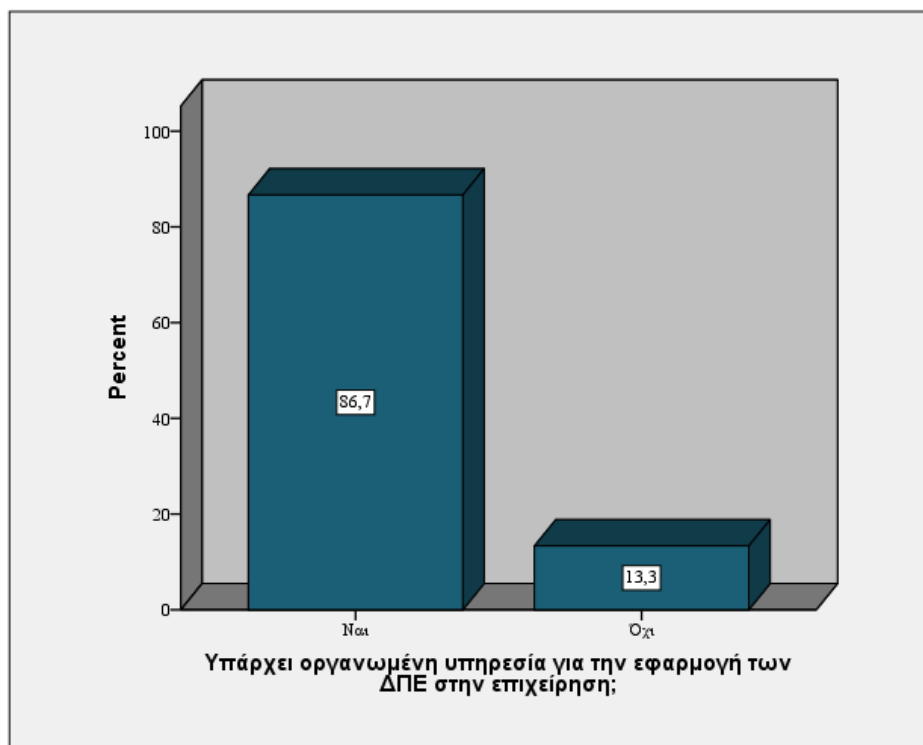
Παράλληλα, παρατηρείται ότι ακόμη χαμηλότερο και ίσο με 24,4% είναι το ποσοστό των επιχειρήσεων που διατυπώνουν την εναρμόνιση με τα ΔΠΕ στο καταστατικό τους.

Γράφημα 3: Διατύπωση των ΔΠΕ στο καταστατικό



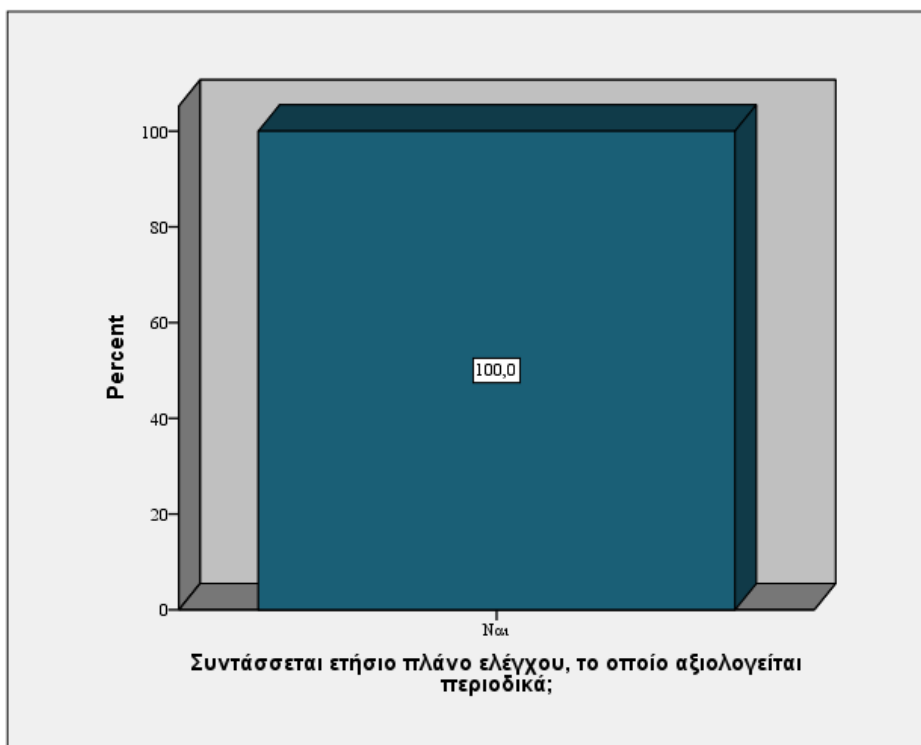
Εν συνεχεία παρατηρείται ότι το 86,7% των εταιριών του δείγματος της μελέτης λειτουργεί οργανωμένη υπηρεσία για την εφαρμογή των ΔΠΕ.

Γράφημα 4: Ύπαρξη οργανωμένης υπηρεσίας για την εφαρμογή των ΔΠΕ



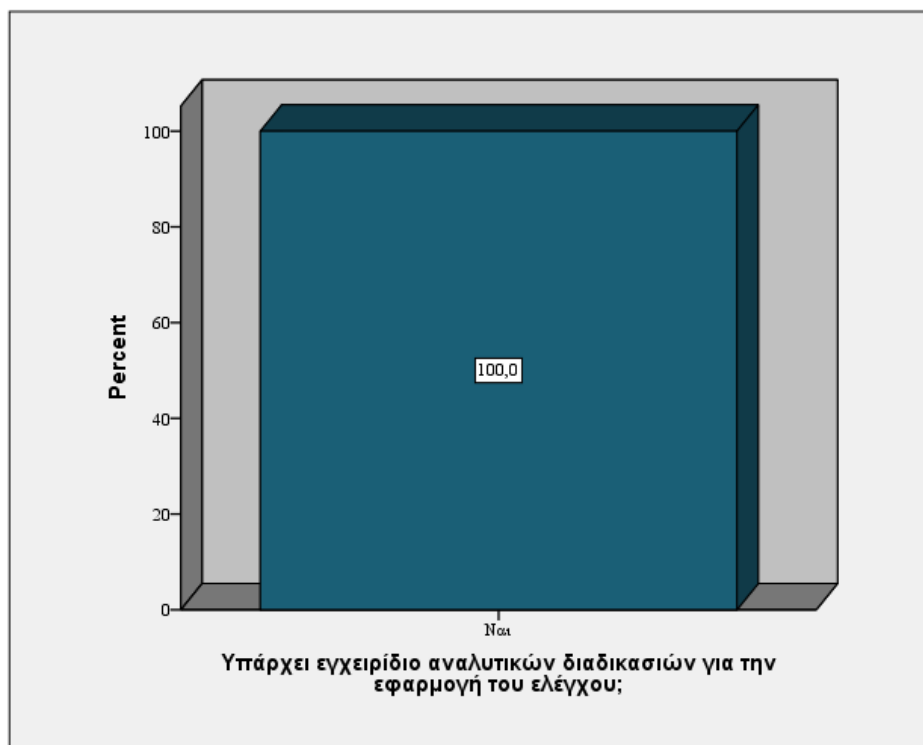
Παράλληλα, το σύνολο των επιχειρήσεων συντάσσουν ετήσιο, περιοδικά αξιολογούμενο πλάνο ελέγχου.

Γράφημα 5: Σύνταξη και αξιολόγηση ετήσιο πλάνο ελέγχου



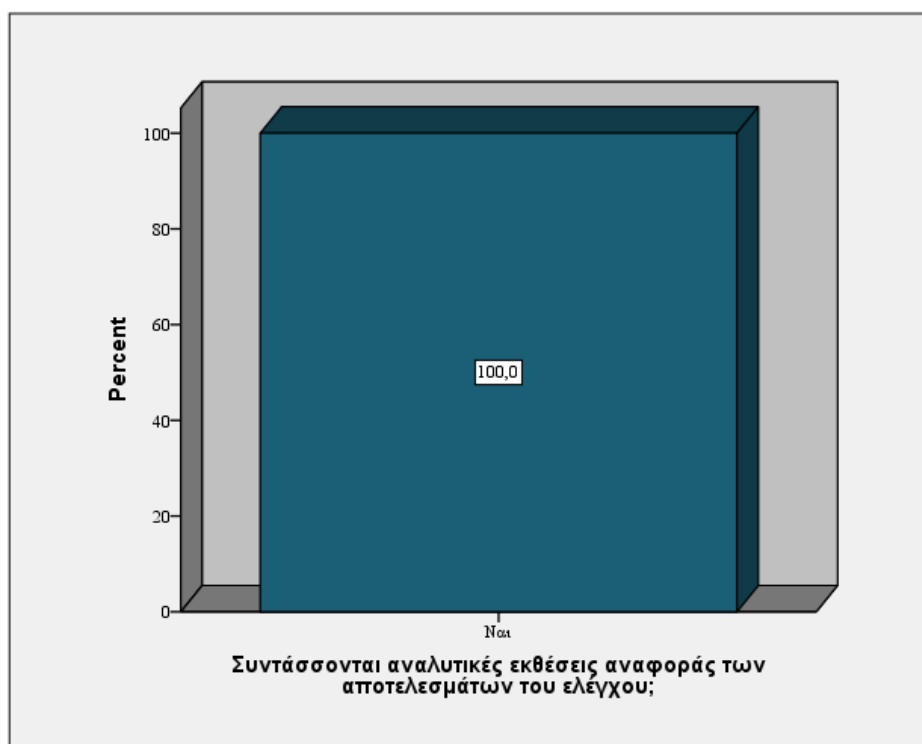
Στο γράφημα 6, σκιαγραφείται ότι το σύνολο των επιχειρήσεων της έρευνας διαθέτει εγχειρίδιο αναλυτικών διαδικασιών για την εφαρμογή του ελέγχου.

Γράφημα 6: Ύπαρξη εγχειρίδιο αναλυτικών διαδικασιών για την εφαρμογή του ελέγχου



Επιπλέον, το ποσοστό των εταιριών του δείγματος που συντάσσουν αναλυτικές εκθέσεις αναφοράς των αποτελεσμάτων του εσωτερικού ελέγχου είναι επίσης ίσο με 100%.

Γράφημα 7: Σύνταξη αναλυτικών εκθέσεων αναφοράς των αποτελεσμάτων του ελέγχου



Στη συνέχεια της μελέτης μέσω των απαντήσεων των συμμετεχόντων στην έρευνα σε ερωτήσεις που προσδιορίζονται με κλίμακα Likert σκιαγραφούνται οι γενικές προσδοκίες τους από την εφαρμογή των ΔΠΕ. Αρχικά, διαφαίνεται ότι οι ερωτηθέντες θεωρούν σε σχετικά υψηλό βαθμό ότι η εφαρμογή των ΔΠΕ προσθέτει αξία στην επιχείρηση (Μ.Ο.=3,36, Τ.Α.=1,569), ενώ σημαντικά υψηλότερος είναι ο βαθμός συμφωνίας τους με τη θέση ότι η εφαρμογή των ΔΠΕ βελτιώνει την αποδοτικότητα της επιχείρησης (Μ.Ο.=4,02, Τ.Α.=1,076). Παράλληλα, οι ερωτηθέντες συμφωνούν αρκετά με το ότι η εφαρμογή των ΔΠΕ υποστηρίζει την επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων και σχεδίων με το μέσο όρο των βαθμολογιών τους να ανέρχεται σε 3,82 (Τ.Α.=1,336), ενώ η άποψη τους σχετικά με την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής των ΔΠΕ για ολόκληρο τον οργανισμό είναι θετική (Μ.Ο.=3,80, Τ.Α.=1,217). Συνολικά οι γενικές προσδοκίες των ερωτηθέντων από την εφαρμογή των ΔΠΕ είναι ιδιαίτερα αυξημένες με το μέσο όρο των βαθμολογιών τους να αγγίζει το 3,75 (Τ.Α.=0,869).

Πίνακας 2: Γενικές προσδοκίες από την Εφαρμογή των ΔΠΕ

	M.O.	T.A.
Θεωρείτε ότι η εφαρμογή των ΔΠΕ προσθέτει αξία στην επιχείρηση	3,36	1,569
Θεωρείτε ότι η εφαρμογή των ΔΠΕ βελτιώνει την αποδοτικότητα της επιχείρησης	4,02	1,076
Θεωρείτε ότι η εφαρμογή των ΔΠΕ υποστηρίζει την επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων και σχεδίων	3,82	1,336
Είναι θετική η άποψή σας σχετικά με την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής των ΔΠΕ για ολόκληρο τον οργανισμό	3,80	1,217
<i>Γενικές προσδοκίες από την Εφαρμογή των ΔΠΕ</i>	<i>3,75</i>	<i>0,869</i>

Στο επίπεδο της αξιολόγησης των ΔΠΕ, οι ερωτηθέντες διακρίνεται να είναι εξαιρετικά σύμφωνοι με το ότι προκαθορισμένοι στόχοι των διαδικασιών τους επιτυγχάνονται με επιτυχία (M.O.=4,00, T.A.=1,225). Παράλληλα, παρατηρείται ότι τα αποτελέσματα της εφαρμογής των ΔΠΕ θεωρούνται αποδοτικά σύμφωνα με το ελεγκτικό πλάνο (M.O.=3,71, T.A.=1,236). Ελαφρώς χαμηλότερος είναι ο βαθμός που οι ερωτηθέντες θεωρούν ότι η εφαρμογή των ΔΠΕ εκτελείται με υπευθυνότητα και αντικειμενικότητα με τη μέση βαθμολογία των απαντήσεων να είναι ίση με 3,67 (T.A.=1,279). Ανάλογη είναι η μέση βαθμολογία των απαντήσεων αναφορικά με την επάρκεια δικαιολόγησης των αποτελεσμάτων του ελέγχου βάσει ΔΠΕ από τις επιχειρήσεις (M.O.=3,69, T.A.=1,258), ενώ παράλληλα οι τελικές αναφορές του ελέγχου των επιχειρήσεων είναι σε μεγάλο βαθμό σαφείς, λογικές και χρονικά έγκαιρες. Συνολικά, οι ερωτηθέντες θεωρούν σε εξαιρετικά υψηλό βαθμό ότι οι συστάσεις των αποτελεσμάτων του ελέγχου είναι χρήσιμες για τις επιχειρήσεις (M.O.=4,00, T.A.=1,243), ενώ η αξιολόγηση της όλης διαδικασίας λαμβάνει υψηλή μέση βαθμολογία ίση με 3,81 (T.A.=0,865).

Πίνακας 3: Αξιολόγηση των ΔΠΕ

	M.O.	T.A.
Θεωρείτε πως οι προκαθορισμένοι στόχοι των ΔΠΕ επιτυγχάνονται	4,00	1,225
Θεωρείτε τα αποτελέσματα της εφαρμογής των ΔΠΕ αποδοτικά σύμφωνα με το ελεγκτικό πλάνο	3,71	1,236
Θεωρείτε πως η εφαρμογή των ΔΠΕ εκτελείται με υπευθυνότητα και αντικειμενικότητα	3,67	1,279
Τα αποτελέσματα του ελέγχου με βάση τα ΔΠΕ δικαιολογούνται επαρκώς	3,69	1,258
Η τελική αναφορά του ελέγχου με βάση τα ΔΠΕ είναι σαφής, λογική και χρονικά έγκαιρη	3,73	1,304
Θεωρείτε πως οι συστάσεις των αποτελεσμάτων του ελέγχου με βάση τα ΔΠΕ είναι χρήσιμες για την επιχείρηση	4,00	1,243
Αξιολόγηση των ΔΠΕ	3,81	0,865

Αξιολογώντας τη διαδικασία εφαρμογής των ΔΠΕ, οι ερωτηθέντες θεωρούν σε σχετικά υψηλό βαθμό τόσο, ότι οι αρμόδιοι έχουν τα κατάλληλα επαγγελματικά προσόντα και πιστοποιήσεις (M.O.=3,76, T.A.=1,264) και ότι η συνεργασία μεταξύ των ελεγκτών και των υπόλοιπων υπαλλήλων είναι αποδοτική για τη διεκπεραίωση του ελέγχου (M.O.=3,76, T.A.=1,151), όσο και ότι οι αρμόδιοι για την εφαρμογή των ΔΠΕ εστιάζουν σε ζητήματα που είναι θεμελιώδη για την επιχειρησιακή λειτουργία (M.O.=3,71, T.A.=1,254). Η συνολική μέση βαθμολογία της αξιολόγησης της διαδικασία εφαρμογής των ΔΠΕ είναι υψηλή (M.O.=3,74, T.A.=0,987) σηματοδοτώντας ότι κρίνεται ικανοποιητική.

Πίνακας 4: Αξιολόγηση της διαδικασίας εφαρμογής των ΔΠΕ

	M.O.	T.A.
Οι αρμόδιοι για την εφαρμογή των ΔΠΕ έχουν τα κατάλληλα επαγγελματικά προσόντα και πιστοποιήσεις	3,76	1,264
Οι αρμόδιοι για την εφαρμογή των ΔΠΕ εστιάζουν σε ζητήματα που είναι θεμελιώδη για την επιχειρησιακή λειτουργία	3,71	1,254
Η συνεργασία μεταξύ των ελεγκτών και των υπόλοιπων υπαλλήλων είναι αποδοτική για τη διεκπεραίωση του ελέγχου	3,76	1,151
Αξιολόγηση της διαδικασίας εφαρμογής των ΔΠΕ	3,74	0,987

4.8 ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΠΑΓΩΓΙΚΗΣ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

Βασική προϋπόθεση για την εκκίνηση της διαδικασίας εξαγωγής αποτελεσμάτων επαγωγικής στατιστικής και της διενέργειας ελέγχων υποθέσεων είναι η μελέτη του εάν τα δεδομένα της έρευνας ακολουθούν την κανονική κατανομή. Όπως προκύπτει στους πίνακες 5, 6, 7 βάσει των ελέγχων Kolmogorov – Smirnov και Shapiro - Wilk η υπόθεση της κανονικότητας των παρατηρήσεων για τους δείκτες αποτελεσματικότητας του εσωτερικού ελέγχου απορρίπτεται και ως εκ τούτου θα πρέπει να γίνει χρήση μη παραμετρικών μεθόδων επαγωγικής στατιστικής.

Πίνακας 5: Έλεγχοι κανονικότητας

	Kolmogorov-Smirnov			Shapiro-Wilk		
	Τιμή	B.ε.	p-value	Τιμή	B.ε.	p-value
Γενικές προσδοκίες από την Εφαρμογή των ΔΠΕ	0,153	45	0,008	0,944	45	0,031
Αξιολόγηση των ΔΠΕ	0,168	45	0,003	0,919	45	0,004
Αξιολόγηση της διαδικασίας εφαρμογής των ΔΠΕ	0,204	45	0,000	0,894	45	0,001

Προχωρώντας σε συσχέτιση των επιμέρους παραγόντων που προκύπτουν από το ερευνητικό εργαλείο της έρευνας, με τη χρήση του μη παραμετρικού συντελεστή γραμμικής συσχέτισης rho του Spearman, παρατηρείται ότι αυτή είναι θετική, υψηλή και στατιστικά σημαντική. Συγκεκριμένα, ο συντελεστής συσχέτισης των γενικών προσδοκιών από την εφαρμογή των ΔΠΕ και της αξιολόγησης των ΔΠΕ ισούται με 0,746 ($p\text{-value}<0,001$) σηματοδοτώντας ότι όσο υψηλότερη είναι η αποδοτικότητα και η αποτελεσματικότητα της εφαρμογής των ΔΠΕ τόσο αυξάνεται και η ένταση των θετικών αποτελεσμάτων που προσδοκούν οι ερωτηθέντες από τη συγκεκριμένη διαδικασία. Παράλληλα, ο συντελεστής συσχέτισης ανάμεσα στη μεταβλητή των γενικών προσδοκιών την εφαρμογή των ΔΠΕ και της αξιολόγησης διαδικασίας της εφαρμογής τους λαμβάνει τιμή ίση με 0,649 ($p\text{-value}<0,001$). Τέλος, εξαιρετικά υψηλός είναι ο συντελεστής rho (0,798, $p\text{-value}<0,001$) που παρουσιάζουν οι παράγοντες της αξιολόγησης εφαρμογής των ΔΠΕ και της διαδικασίας που ακολουθείται για αυτή.

Πίνακας 6: Συσχέτιση παραγόντων αποτελεσματικότητας εσωτερικού ελέγχου

		Γενικές προσδοκίες από την Εφαρμογή των ΔΠΕ	Αξιολόγηση των ΔΠΕ	Αξιολόγησ η της διαδικασίας εφαρμογής των ΔΠΕ
Spearman's rho	Γενικές προσδοκίες από την Εφαρμογή των ΔΠΕ	Συντελεστής	1,000	0,746
		p-value	.	0,000
	Αξιολόγηση των ΔΠΕ	Συντελεστής	0,746	1,000
		p-value	0,000	.
	Αξιολόγηση της διαδικασίας εφαρμογής των ΔΠΕ	Συντελεστής	0,649	0,798
		p-value	0,000	0,000

Παράλληλα βάση του μη παραμετρικού συντελεστή συσχέτισης rho του Spearman, παρατηρείται ότι δεν προκύπτει στατιστικά σημαντική συσχέτιση ανάμεσα στα έτη λειτουργίας των επιχειρήσεων και του αριθμού των εργαζομένων που απασχολούν και των παραγόντων αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των ΔΠΕ.

Πίνακας 7: Συσχέτιση παραγόντων αποτελεσματικότητας εσωτερικού ελέγχου και ετών λειτουργίας και αριθμού εργαζομένων

		Γενικές προσδοκίες από την Εφαρμογή των ΔΠΕ	Αξιολόγηση των ΔΠΕ	Αξιολόγηση της διαδικασίας εφαρμογής των ΔΠΕ
Spearman's rho	Έτη λειτουργίας	Συντελεστής	-0,195	0,012
		p-value	0,200	0,936
	Αριθμός εργαζομένων	Συντελεστής	-0,015	-0,048
		p-value	0,924	0,752

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

Η ελεγκτική, η οποία ασχολείται με τη διατύπωση αρχών και κανόνων για τη διεξαγωγή οικονομικών ελέγχων, είναι ένας από τους σημαντικότερους τομείς της σύγχρονης επιχειρησιακής λειτουργίας, καθώς διασφαλίζει την παροχή έγκυρης, διαφανούς και αξιόπιστης οικονομικής πληροφόρησης, λαμβάνοντας υπόψη τις αυξημένες απαιτήσεις του επενδυτικού κοινού και την αυστηροποίηση του ρυθμιστικού πλαισίου στο οποίο δραστηριοποιούνται οι οργανισμοί. Ο εξωτερικός έλεγχος αναβαθμίζει την εγκυρότητα και πληρότητα των οικονομικών καταστάσεων, διευκολύνει την άντληση κεφαλαίων από ένα ενημερωμένο επενδυτικό κοινό, βελτιώνει την αποτελεσματικότητα του εσωτερικού ελέγχου και, παράλληλα, παρέχει ένα πλαίσιο νομιμότητας υπό το πρίσμα των αρχών της σύγχρονης εταιρικής διακυβέρνησης.

Η εφαρμογή του ελεγκτικού έργου απαιτεί την ύπαρξη ενός επαρκούς και ολοκληρωμένου ρυθμιστικού πλαισίου για τη διεξαγωγή των ελέγχων στις επιχειρήσεις με ικανοποιητικό και ασφαλή τρόπο. Ο ρόλος των ΔΠΕ είναι ακριβώς να παρέχουν αυτό το πλαίσιο, οικοδομώντας συνθήκες τυποποίησης σύμφωνα με τις διεθνώς παραδεκτές ελεγκτικές αρχές, ώστε να αποφεύγονται αποκλίσεις και λάθη κατά την εφαρμογή της ελεγκτικής διαδικασίας. Στην παρούσα εργασία επιχειρήθηκε να διερευνηθεί η εφαρμογή των ΔΠΕ στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ασφαλιστικό κλάδο στην Ελλάδα, με απώτερο στόχο να εξεταστεί η αποτελεσματικότητα του ελέγχου βάσει αυτών των προτύπων, σύμφωνα με τις απόψεις και προσδοκίες των στελεχών των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην έρευνα.

Σύμφωνα με τα στατιστικά αποτελέσματα, τεκμηριώθηκε πως ο βαθμός που οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις, λειτουργούν υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου είναι εξαιρετικά υψηλός, ενώ παράλληλα ο βαθμός τήρησης των απαραίτητων διαδικασιών για την αποτελεσματική λειτουργία των διαδικασιών ελέγχου βάσει ΔΠΕ από τις επιχειρήσεις είναι επίσης υψηλός. Σαν αποτέλεσμα των παραπάνω σταχυολογείται ότι ο βαθμός συμμόρφωσης των επιχειρήσεων με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου είναι υψηλός, ενώ

παράλληλα διαθέτουν την απαραίτητη τεχνολογική υποδομή για την εφαρμογή των διαδικασιών ελέγχου βάσει ΔΠΕ.

Αναφορικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής του εσωτερικού ελέγχου, αρχικά, τεκμηριώθηκε πως οι συμμετέχοντες προσδοκούν πως η εφαρμογή των ΔΠΕ προσθέτει αξία στην επιχείρηση, βελτιώνει την αποδοτικότητά της και υποστηρίζει την επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων. Σε δεύτερο επίπεδο, αποδείχθηκε πως η αξιολόγηση των ΔΠΕ αποτελεί βασικό στοιχείο της αποτελεσματικότητάς του αναφορικά με την επίτευξη των ελεγκτικών στόχων, τη συνεργασία εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου και τη συνάφεια των αποτελεσμάτων με τους προκαθορισμένους στόχους. Επιπλέον, καταγράφηκε πως οι επιχειρήσεις θεωρούν πως η αντικειμενικότητα, η επάρκεια της δικαιολόγησης των αποτελεσμάτων του ελέγχου και η ποιότητα των τελικών εκθέσεων αποτελούν βασικές μεταβλητές της αποτελεσματικότητας του ελέγχου όπως καθορίζεται από τα ΔΠΕ.

Επιπροσθέτως, τα ερευνητικά αποτελέσματα της επαγωγικής στατιστικής κατέδειξαν πως η αποτελεσματικότητα των ΔΠΕ έχει άμεση συνάφεια με τις προσδοκίες που έχουν οι επιχειρήσεις από την εφαρμογή τους. Ακόμη, αποδείχθηκε πως υφίσταται άρρηκτη σχέση μεταξύ ενεργητικότητας των ελεγκτών και αποτελεσματικότητας των ελεγκτικών διαδικασιών. Συνοπτικά, τα ερευνητικά αποτελέσματα κατέδειξαν πως ο βαθμός εφαρμογής των ΔΠΕ από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις είναι αρκετά αυξημένος, όπως αντανακλάται στο υψηλό ποσοστό αυτών που εφαρμόζουν αντίστοιχες διαδικασίες. Από την άλλη πλευρά, τεκμηριώθηκε πως οι επιχειρήσεις θεωρούν πως η εφαρμογή των ΔΠΕ προσθέτει αξία στην επιχείρηση και βελτιώνει την αποδοτικότητά της, υποστηρίζοντας παράλληλα τις προσπάθειες και πρωτοβουλίες για την επίτευξη των οργανωσιακών τους στόχων.

Ένα πρώτο πεδίο στο οποίο θα πρέπει να εστιάσει η μελλοντική έρευνα αφορά την επίδραση της τρέχουσας χρηματοοικονομικής κρίσης στην εφαρμογή των ΔΠΕ από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, ιδιαίτερα στη χώρα μας που τα αποτελέσματα της κρίσης είναι εξαιρετικά ευδιάκριτα. Ένα άλλο πεδίο που αξίζει να μελετηθεί είναι η αποτελεσματικότητα της εφαρμογής των ΔΠΕ σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται και στο εξωτερικό. Επίσης, μια σειρά από δημογραφικά χαρακτηριστικά είναι δυνατόν να επιδρούν στην άποψη των ατόμων σχετικά με την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής των ΔΠΕ.

Η παρούσα μελέτη, ουσιαστικά επιχείρησε μέσα από τη μελέτη της περίπτωσης ενός κλάδου να διερευνήσει την εφαρμογή των ΔΠΕ και τα στοιχεία που την διέπουν. Παρόλα αυτά και με βάση τη μελέτη του πλαισίου μέσα στο οποίο έλαβε χώρα χαρακτηρίζεται από συγκεκριμένους περιορισμούς οι οποίοι εστιάζουν στα εξής σημεία:

- Το δείγμα της έρευνας θεωρείται περιορισμένο καθώς εστιάζει σε ένα μόνο κλάδο και ως εκ τούτου τα αποτελέσματα επηρεάζονται σημαντικά από τα χαρακτηριστικά που διέπουν τον κλάδο
- Η μελέτη έλαβε χώρα σε εξαιρετικά δυσμενή οικονομική συγκυρία η οποία επιδρά σημαντικά τόσο στην κατάσταση των εταιριών στη βάση των οικονομικών της αποτελεσμάτων, όσο και στην αποτελεσματικότητα των λειτουργιών τους, αλλά και στις απόψεις των εργαζομένων για την αποτελεσματικότητα αυτών
- Περιορισμός επίσης υφίσταται και στη γεωγραφική περιοχή που εστιάζει η μελέτη αλλά και στο δείγμα των ερωτηθέντων

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Βιβλιογραφία

Ζαφειρόπουλος, Κ. (2012). *Ποσοτική Εμπειρική Έρευνα και Δημιουργία Στατιστικών Μοντέλων*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Ζαφειρόπουλος, Κ. (2005). *Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία; Επιστημονική έρευνα και συγγραφή εργασιών*. Αθήνα: Εκδόσεις Κριτική.

Νεγκάκης, Χ. (2015), Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς Ειδικά Θέματα.

Νεγκάκης, Χ. (2015), Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς Θεωρία και Εφαρμογές.

Νεγκάκης, Χ. – Ταχυνάκης, Π. (2013), Σύγχρονα θέμα Ελεγκτικής & Εσωτερικού Ελέγχου σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Αθήνα: Εκδόσεις Διπλογραφία

Τσακλάγκανος, Α., *Χρηματοοικονομική Λογιστική*, Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη, 2005.

Ξενόγλωσση Βιβλιογραφία

Bota-Avram, C. & Palfi, C. (2009). Measuring and assessment of Internal Audit's effectiveness. *Annals of Faculty of Economics*, 3(1), 784-790

Committee of the Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (1992). *Internal Control Integrated Framework*. New York: COSO Report

Diamond, J. (2002). *The Role of Internal Audit in Government Financial Management: An International Perspective*. IMF Publications

Dicksee, L.R. (1892). *Auditing: A Practical Manual for Auditors*. New York: Arno Press

Haron, H. & Chambers, A. & Ramsi, R. & Ismail, I. - *The reliance of external auditors on internal auditors*, *Managerial Auditing Journal*, 2004, Vol. 19 No. 9, pp. 1148-1159.

Holmes. A. (1966). *Basic auditing principles*. Homewood, Ill., R.D. Irwin.

Institute of Internal Auditors (2004). International standards for the professional practice of internal auditing. available at: www.theiia.org/?doc_i=1499

Kruger, H.A., Steyn, P.J. & Kearney, W. (2002). Determinants of internal audit efficiency. *S. Afr. J. Bus. Manage.*, 33(3), 1-10

Newman D. P., E. R. Patterson, and J. R. Smith. (2005). The role of auditing in investor protection. *The Accounting Review*, 80(1):289

Willekens, M. and D. A. Simunic. (2007). Precision in auditing standards: Effects on auditor and director liability and the supply and demand for audit services. *Accounting and Business Research*, 37(3):217{232, 2007.

Malan R. M., J. R. Fountain, Jr., D. S. Arrowsmith and R. L. Lockridge II. (1984) Performance Auditing in Local Government, *Government Finance Officers Association*, p. 9.

Market Research Guide, Ερευνητική Ομάδα Urenio, Σεπτέμβριος 2005

Moorthy, M.K., Seetharaman, A., Mohamed, Z., Gopalan, M. & San, L.H. (2011). The impact of information technology on internal auditing. *African Journal of Business Management*, 5(9), 3523-3539

Popescu, S. & Omran, A. (2011). Managing risk and internal auditing. *IJRRAS*, 9(1), 150-158

Sawyer B.L. (2003). *Sawyer's Internal Auditing The practice of Modern Internal Auditing*. The Institute of Internal Auditors

Spicer, B. (1978). Investors, corporate social performance and information disclosure: an empirical study. *The Accounting Review*, 53(1), pp. 94-111.

Stewart D. (1984), *Δευτερεύουσα Έρευνα: Πηγές και Μέθοδοι Πληροφόρησης*, Beverly Hills, Calif, Εκδόσεις Sage

Stone F., L. Stone, G. Gueutal. (1990), *Η Επίγνωση της Γνωστικής Ικανότητας στις Απαντήσεις σε Μετρήσεις Ερωτηματολογίων: Η Ακρίβεια των Μετρήσεων και τα Υποδείγματα των Ελλιπών Απαντήσεων*, Journal of Applied Psychology, Vol.75

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΔΠΕ ΣΤΙΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	
1. Έτη λειτουργίας	_____
2. Νομική μορφή ιδιοκτησίας	<input type="checkbox"/> ΟΕ <input type="checkbox"/> ΕΕ <input type="checkbox"/> ΕΠΕ <input type="checkbox"/> ΑΕ <input type="checkbox"/> Δικαιόχρηση
3. Αριθμός εργαζομένων	_____
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	
Σε ποιο βαθμό η επιχείρηση εναρμονίζεται με τα Διεθνή Πρότυπα ελέγχου;	<input type="checkbox"/> Καθόλου <input type="checkbox"/> Λίγο <input type="checkbox"/> Αρκετά <input type="checkbox"/> Πολύ <input type="checkbox"/> Πλήρως
Υπάρχουν Πληροφοριακά Συστήματα για την υποστήριξη των ΔΠΕ;	<input type="checkbox"/> Ναι <input type="checkbox"/> Όχι
Υφίσταται επίσημη αναφορά επάρκειας των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου;	<input type="checkbox"/> Ναι <input type="checkbox"/> Όχι
Η εναρμόνιση με τα ΔΠΕ διατυπώνεται στο καταστατικό της εταιρίας;	<input type="checkbox"/> Ναι <input type="checkbox"/> Όχι
Υπάρχει οργανωμένη υπηρεσία για την εφαρμογή των ΔΠΕ στην επιχείρηση;	<input type="checkbox"/> Ναι <input type="checkbox"/> Όχι
Συντάσσεται ετήσιο πλάνο ελέγχου, το οποίο αξιολογείται περιοδικά;	<input type="checkbox"/> Ναι <input type="checkbox"/> Όχι
Υπάρχει εγχειρίδιο αναλυτικών διαδικασιών για την εφαρμογή του ελέγχου;	<input type="checkbox"/> Ναι <input type="checkbox"/> Όχι

Συντάσσονται αναλυτικές εκθέσεις αναφοράς των αποτελεσμάτων του εσωτερικού ελέγχου;	<input type="checkbox"/> Ναι <input type="checkbox"/> Όχι				
1. Παρακαλώ αναφέρετε πόσο συμφωνείτε με τις παρακάτω προτάσεις αναφορικά με την αποτελεσματικότητα των ΔΠΕ:	Διαφωνώ απόλυτα	Διαφωνώ αρκετά	Ούτε συμφωνώ/Ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ αρκετά	
Γενικές προσδοκίες από την Εφαρμογή των ΔΠΕ					
Θεωρείτε ότι η εφαρμογή των ΔΠΕ προσθέτει αξία στην επιχείρηση	1	2	3	4	5
Θεωρείτε ότι η εφαρμογή των ΔΠΕ βελτιώνει την αποδοτικότητα της επιχείρησης	1	2	3	4	5
Θεωρείτε ότι η εφαρμογή των ΔΠΕ υποστηρίζει την επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων και σχεδίων	1	2	3	4	5
Είναι θετική η άποψή σας σχετικά με την αποτελεσματικότητα της εφαρμογής των ΔΠΕ για ολόκληρο τον οργανισμό	1	2	3	4	5
Αξιολόγηση των ΔΠΕ					
Θεωρείτε πως οι προκαθορισμένοι στόχοι των ΔΠΕ επιτυγχάνονται	1	2	3	4	5
Θεωρείτε τα αποτελέσματα της εφαρμογής των ΔΠΕ αποδοτικά σύμφωνα με το ελεγκτικό πλάνο	1	2	3	4	5
Θεωρείτε πως η εφαρμογή των ΔΠΕ εκτελείται με υπευθυνότητα και αντικειμενικότητα	1	2	3	4	5
Τα αποτελέσματα του ελέγχου με βάση τα ΔΠΕ δικαιολογούνται επαρκώς	1	2	3	4	5
Η τελική αναφορά του ελέγχου με βάση τα ΔΠΕ είναι σαφής, λογική και χρονικά έγκαιρη	1	2	3	4	5
Θεωρείτε πως οι συστάσεις των αποτελεσμάτων του ελέγχου με βάση τα ΔΠΕ είναι χρήσιμες για την επιχείρηση	1	2	3	4	5
Αξιολόγηση της διαδικασίας εφαρμογής των ΔΠΕ					
Οι αρμόδιοι για την εφαρμογή των ΔΠΕ έχουν τα κατάλληλα επαγγελματικά προσόντα και πιστοποιήσεις	1	2	3	4	5
Οι αρμόδιοι για την εφαρμογή των ΔΠΕ εστιάζουν σε ζητήματα που είναι θεμελιώδη για την επιχειρησιακή λειτουργία	1	2	3	4	5
Η συνεργασία μεταξύ των ελεγκτών και των υπόλοιπων υπαλλήλων είναι αποδοτική για τη διεκπεραίωση του ελέγχου	1	2	3	4	5